

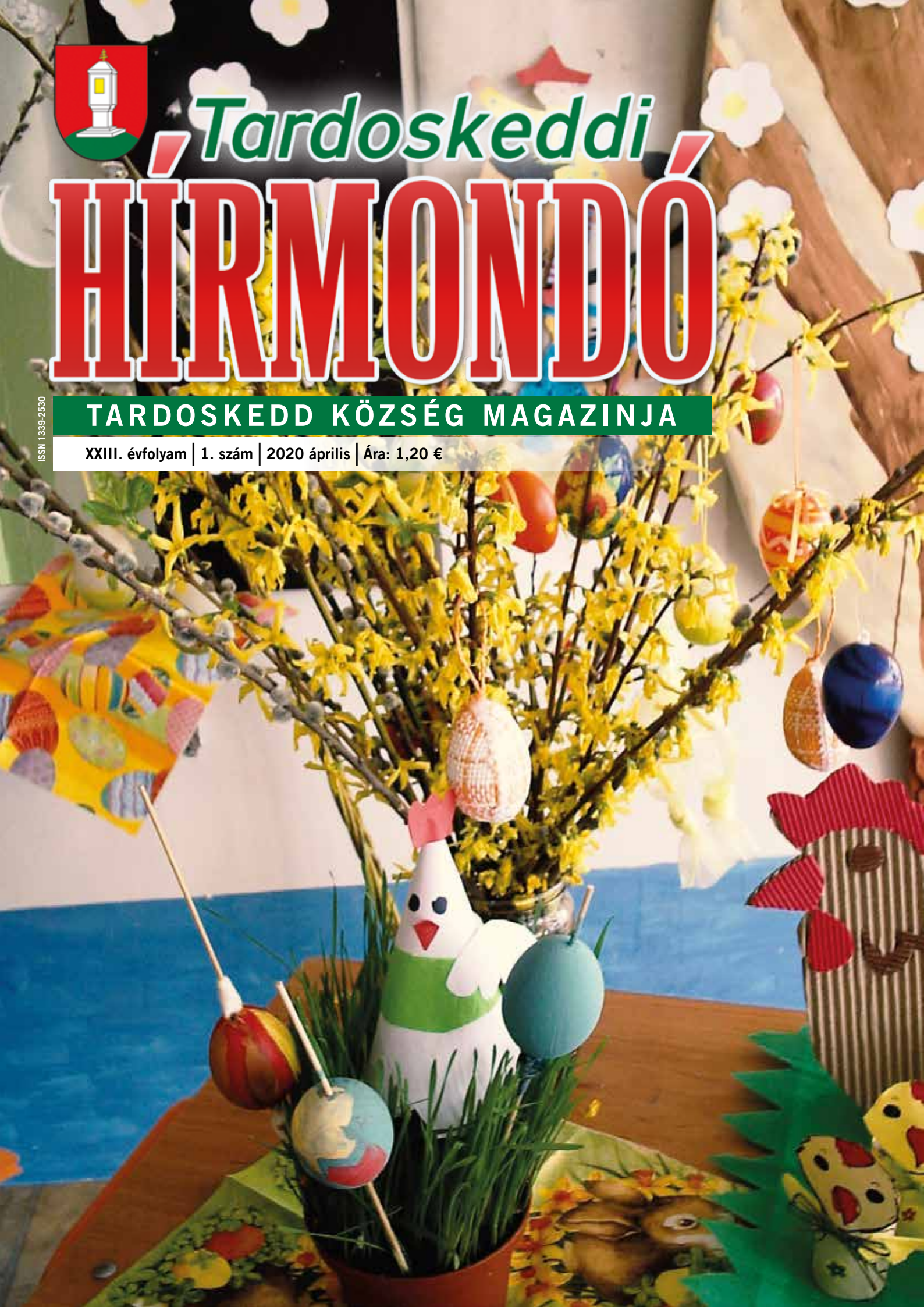

Tardoskeddi **HIRMONDÓ**

TARDOSKEDD KÖZSÉG MAGAZINJA

XXIII. évfolyam | 1. szám | 2020 április | Ára: 1,20 €

ISSN 1339-2530

LEGKISEBB LAKOSAINK

2019

Kele Sofia 12.13

2020

Šteták Miroslav 2.13

ÖRÖKRE ELBÚCSÚZTAK

2019

Csikós Mária	(1930)	11.6
Bédi Mária	(1933)	12.2
Baláz Zsuzsanna	(1951)	12.15
Buják János	(1947)	12.16
Szabó Mária Anasztázia	(1930)	12.19
Dózsa Katalin	(1958)	12.19

2020

Balogh Mária	(1943)	1.2
Gyurek Anna	(1940)	1.6
Vida István	(1925)	1.25
Borbély Emília	(1927)	1.30
Benkő Lajos	(1951)	2.2
Hanczko Irén	(1940)	2.11
Csányi Norbert	(1967)	2.13
Rosko Mihály	(1944)	2.18
Čirik József	(1946)	2.26
Vanya Ferenc	(1942)	3.4

TISZTELT OLVASÓK!

Magazinunk továbbra is előfizethető kedvezményes áron, 3 euróért egy évre a községi hivatal 13. számú irodájában, ill. a helyi könyvtárban. Köszönjük, hogy olvasnak bennünket.

Végh György:

Virághozó április

Elmúlt a tél, itt a tavasz,
minden bokor újra éled,
a földből a virágokat
előhúzzák a tündérek.
Április is segít nekik,
megáll minden kicsi fánál-
virágot tűz mindenhová:
tavasz van ott, merre járt már.
Virágot hint a friss szélbe,
száll a színek zivatarja-
s merre elmegy, a kopár föld
virágoktól tarkabarka.

JUBILÁNSOK

- 70 Február:** Majer Katalin, Juhász László (Szövetkezet u.), Mészáros Erzsébet (Kertész u.)
Március: Kurucz Valéria (Újvári út), Istenes Katalin, Pál Berta, Pap Monika
Április: Buda Berta, Čirik Ágnes, Petrik József, Vida Ilona (Virág u.)
- 75 Január:** Borbély Mária (Gorkij u.)
Február: Tornai Katalin
Március: Borbély Katalin (Cseresznyés u.)
Április: Benkő Erzsébet (Majakovszkij u.), Kósa Ildikó
- 80 Január:** Borbély Ferenc (Cseresznyés u.)
Február: Dózsa Margit (Petőfi u.), Sipos László (Kertész u.)
Március: Bogdány József (Rózsa u.), Tornai László
Április: Lőrincz Erzsébet
- 85 Január:** Borbély Mária (Széchenyi u.)
Február: Kollár Rozália (Kollár u.), Vincze Mária (Vansová u.)
Március: Vanya Elek
Április: Szpevák Anna
- 90 Február:** Vacula Terézia

2019-ES TARDOSKEDI STATISZTIKA

Tardoskedi lakosainak száma:	5312 személy
Születések száma:	49 kisgyermek (26 kislány, 23 kisfiú)
Elhalálozások száma:	56 személy (32 nő, 24 férfi)
Tardoskeddre költözött:	76 személy
Elköltözött Tardoskedről:	90 személy

A társas krónikát összeállította: Bračo Szilvia és Benkő Éva

Megkérdeztük A POLGÁRMESTER URAT

A 2020-as év eleje úgy világvizonylatban, mint a község viszonylatában a COVID-19 koronavírus terjedésével volt megbélyegezve. A vírus hatása befolyásolja a mindennapi életünket. Hogyan reagált a község erre a problémára, illetve milyen óvintézkedéseket vezetett be?

2019 őszén, amikor az önkormányzat az idej községi költségvetését tervezte, nem feltételezte (ugyanúgy, mint senki más sem), hogy az életünket a koronavírus terjedése, hatása fogja meghatározni. Már most tudjuk, hogy az életünk minden területén érzékelhető lesz a kihatása. A Szlovák Köztársaság válságstábjában által elfogadott óvintézkedéseknek a legfontosabb célja a járvány terjedésének a megfékezése, és lakosaink védelme. A község ezekre az intézkedésekre reagált. A községi rendőrség közreműködésével biztosítjuk, hogy az elfogadott óvintézkedések be legyenek tartva. Fontos

a lakosok tájékoztatása, a szükséges információkhoz való hozzáférés. Tardoskedd községe rendszeresen frissíti az internetes oldalát a www.tardoskedd.sk, ahol aktuális információk találhatóak a koronavírussal kapcsolatban. Én is igyekszem tájékoztatni a lakosokat a Facebookon is.

Azt hiszem, erre a helyzetre nem volt senki, egyetlen település sem felkészülve. Így községünk a lehetőségeihez mérten igyekszik biztosítani az alkalmazottainak a szükséges védőmaszkot, fertőtlenítő szereket. Természetesen, kötelességünk a lakosokra is gondolni. Az utóbbi napokban a hivatal, szinte varrodává

alakult át. A hivatali dolgozók, az önkéntes lakosok - kiknek köszönettel tartozom - ebben a nehéz időszakban segítőkészet nyújtottak, és nekiláttak az otthon készült szájmascok varrásának. Közel 600 védőmaszk készült el, és még 700 maszkot sikerül megvásárolni.

Kerüljük az érintkezést mindenkivel, aki influenza gyanús tüneteket mutat, illetve ha önnél jelentkeznek influenzára utaló tünetek. Tartsuk be a legalább az 1 méteres távolságot mindenkitől, aki köhög vagy tüsszög. Ne tartózkodjunk tömegekben vagy csoportosulásokban. Ha köhögünk, lázasak vagyunk vagy légzési nehézségeink vannak, minél előbb kérjünk orvosi segítséget - kizárólag telefonon. A háztartásban tartsuk be a tárgyak gyakori tisztítását.

További információk szükség esetén vagy fertőzés gyanújával az erre a célra kialakított Call Centrum számmai hívhatóak (kérjük indokolt esetekben hívni a megadott telefonszámokat): **Nemzeti egészségügyi információs központja - 0800 221 234, Az Érsekújvári Regionális Közegészségügyi**

Hivatal telefonszáma: 0903 464 532.

Mivel a lakosság rizikós csoportjába a nyugdíjasok és betegek is beletartoznak, kérünk mindenkit, hogy ne feledkezzen meg a legfontosabb utasításokról, amelyek betartása a családtagok számára is szükséges a mindennapokban.

Együttal figyelmeztetjük a lakosokat, hogy a kialakult helyzetet csalók használják ki, akik meglátogatják az idős embereket, azzal az indokkal, hogy egészségügyi dolgozók, és felméri a lakos egyézségi állapotát. Így könnyen a család áldozatává válhatnak.

Ez okból kérjük Önöket, hogy idegeneket ne engedje-

nek be otthonaikba! A Községi Rendőrség telefonszámai: 0905 569 432, 0905 327 358, 0905 547 443

Az elkövetkező időszakban a község önkormányzata és válságstábjában a vírus terjedését fogja figyelni és a Szlovák Köztársaság válságstábjának, valamint a Szlovák Köztársaság Kormányának óvintézkedéseire reagálva újabb feladatokat, óvintézkedéseket fog bevezetni. Ahhoz, hogy ezt a helyzetet sikeresen legyőzzük, kérjük az Önök segítségét és együttműködését ezeknek az óvintézkedések betartásánál.

Milyen gazdasági korlátozást vezet be a község? Ön szerint mennyire fogja befolyásolni a koronavírus a gazdaságunkat?

A gyártás és a gyárak működésének korlátozásával az ország gazdaságának lassulása, ezzel együtt a részesedési adó csökkenése is várható (amely a Szlovák Köztársaság gazdaságának fejlődésétől függ). Az önkormányzat működéséhez a részesedési adók összege és magassága a legfontosabb. Ezért már most tudjuk, hogy az idei évi költségvetésünket módosítani kell majd. Amit még nem tudunk, hogy milyen mértékben. Mivel az érvényes korlátozások sok lakosunkat arra kényszerítettek, hogy otthon maradjanak, s ennek következtében a jövedelmük csökkenni fog, ezért az önkormányzat úgy döntött, hogy azzal segíti lakosait, ha az ingatlan adók és hulladékéltelődésért járó illetékeik fizetésének határidejét 2020 májusára halassza el. Kérjük részesítésük előnyben a banki átutalást, ezzel is kizárva a fertőzés veszélyét.

Kérem Önöket, tartsák be az utasításokat! Vigyázzanak magukra, családtagjaikra, szeretteikre, bizván abban, hogy a vírus minél kevesebb áldozattal fog járni.

Köszönöm a beszélgetést!

Az önkormányzat az említett szájmascokhoz információs anyagot is biztosított, melyet a 65 év feletti lakosok számára folyamatosan juttatott el.

Mivel a vírus már nagyban tombol Európában, számunkra nem marad más hátra, minthogy betartsuk az óvintézkedéseket. A COVID-19 vírus elleni legfontosabb prevenció óvintézkedések közé tartozik a rendszeres, szakszerű kézmosás, a szem, száj és orr érintésének elkerülése. Ügyeljünk arra, hogy köhögés vagy tüsszentés közben takarjuk el az orrunkat és a szánkát. Használjunk egyszer használatos zsebkendőt, majd dobjunk el lezárt szemégyűjtőbe.

ELKÉSZÜLT TARDOSKEDD LEGMAGASABB ÉPÍTMÉNYE

2020. január 10-én lett ünnepélyes keretek közt átadva községünk legmagasabb épülete, az új víztároló, amely Tardoskedd ivóvizének az ellátását biztosítja kellő mennyiségben és nyomásban.

Úgy gondolom, hogy a községünk megérett az új víztárolóra. Ezt azért is gondolom, mert a lakosok számára biztosabb, élhetőbb körülményeket szükséges biz-

tosítani. Községünk az utóbbi években egy új időszakát, a fejlődés időszakát éli. Ezzel szűken összefügg a fiatal családok gyarapodása településünkön, a vele kapcsolatos építkezések számának növekedése, amely új, korszerű és technikailag megfelelő infrastruktúrát követel. Az effajta fejlődés alapvető követelménye a háztartások ivóvízellátása is. A víztároló megépíté-

sének ötlete már a tótmegyeri ipari park építésének kezdetekor megfogalmazódott, amely

fontos a környező települések munkahelybiztosítása területén. A többéves erőfeszítés, rengeteg tárgyalás, tervezői munka és az egyes hivatalok segítségével biztosította azt, hogy megépült Tardoskedd új dominanciája.

Az építkezés a Környezetvédelmi Minisztériumhoz tartozó Environmentális Alap támogatásával valósult meg 739.000,- € összértékben.

Ebből 700.000,- € az említett Environmentális Alap fedezett, a fennmaradó részt a község önerőből biztosította. A munkálatok 2016 augusztusában kezdődtek. Az Environmentális Alap több részletben utalta át a támogatást. A víztároló magassága 44 méter, űrtartalma 500 m³ és összsúlya 150 tonna. Mindenképpen említést érdemel

a Borovan mérnök úr által vezetett ProBo tervezői iroda, amely a tervdokumentációt készítette el, illetve az érsekújvári HOLD kft., aki az építkezést vállalta.

Ezúton szeretnék köszönetet mondani a projekten együttműködőknek, az építkezés kivitelezőjének, a tardoskedi önkormányzat munkatársainak és mindenkinek, aki hozzájárult a megva-

lósításhoz. Bízom benne, hogy az átadott víztároló mindany-

nyunk számára sokáig fog szolgálni és segít teljesíteni a célját, amely elsősorban a lakosaink fogyasztására szolgáló ivóvízellátás.

**Ing. Tóth Marián, MBA
polgármester**

ADÓFIZETŐK FIGYELMÉBE

Tardoskedd község képviselő-testülete a IX. ülésén 2019. december 10-én jóváhagyta az 5/2019 számú általános érvényű rendeletet a helyi ingatlanadókról a 2020-as évre, amely egy lényeges változást tartalmaz. A rendelet értelmében 2020.1.1-től 25 %-os adókedvezmény illet minden 62 év feletti állandó lakhellyel rendelkező tardoskedi ingatlan tulajdonost, ill. a súlyosan egészségkárosodott

igazolvánnyal rendelkező tardoskedi ingatlan tulajdonost.

Az említett ülésen a képviselő-testület jóváhagyta a 4/2019 számú általános érvényű rendeletet is a helyi adókról a 2020-as évre, melynek értelmében:

- nem kell kutyaadót fizetnie a 70 év feletti állandó lakhellyel rendelkező tardoskedi lakosnak. Az adómentesség csak 1 kutyára vonatkozik. További

kutyák esetében a tulajdonos köteles 3,50 € kutyaadót fizetni minden kutyaéért.

- 25 %-os adókedvezmény illet minden 62 év feletti állandó lakhellyel rendelkező tardoskedi kutya tulajdonost, ill. a súlyosan egészségkárosodott igazolvánnyal rendelkező tardoskedi kutya tulajdonost.

A Községi Hivatal márciusban kikézbcsítette az adófizetőknek az ingatlanadóról szóló

határozatot. Ezúton kérjük az adófizetőket, hogy a határozat értelmében kirótt ingatlan- és kutyaadót lehetőség szerint átutalással fizessék be a község számlájára. Készpénzes befizetésre 2020. május 4-től május 29-ig lesz lehetőség a községi hivatal 1. sz. irodájában.

Köszönjük.

Hrubá Judit

Változások a hulladék gazdálkodás terén

Tardoskedd Község 2019 óta a Separus információs rendszert használja a kommunális és szelektíven gyűjtött hulladék nyilvántartására. Ennek alapján községünkben a háztartási hulladék gyűjtése 2-hetes időközönként történik. Tekintettel a hulladék elszállításával és elhelyezésével kapcsolatos illetékek emelkedésére, egyre fontosabb tudatosítanunk, milyen nagy jelentősége van a hulladék szelektálásának. Hiszen míg a háztartási hulladék elszállítása nem kevés pénzbe kerül a falunak, addig a különválogatott hulladékot ingyen viszik el Tardoskeddről.

A képviselő-testület 2019 novemberében a IX. ülésén jóváhagyta a 6/2019 számú általános érvényű rendeletet a kommunális hulladék és apró hulladék utáni illetékről a 2020-as évre, melynek értelmében az illeték magassága a következőképpen módosul:

- természetes személyek esetében az illeték magassága 0,0601 € személyenként egy napra
- jogi személyek és vállalkozásra jogosult természetes személyek esetében 0,0270 € 1 liter háztartási hulladékért 120, 240 és 1100 literes hulladéktároló edényeknél,
- 0,015 €/kg az apró hulladék után, amelyek nem tartalmaznak káros anyagokat.

A község elengedi az illeték 25 %-át azoknak a lakosoknak, akik igazolni tudják, hogy az adott évben több, mint 90 napot Tardoskedden kívül tartózkodtak. Ezt a tényt a következő dokumentumokkal kell alátámasztani:

- igazolás a munkáltatótól,
- elszállásolási igazolás
- igazolás fogdában vagy büntetés-végrehajtási intézetben való tartózkodásról,
- igazolás gondozói intézménytől,
- igazolás iskolai látogatottságról – amennyiben a tanuló Szlovákia határain kívül tanul.

A község elengedi az illeték 25 %-át a 62 év feletti természetes személyeknek is, illetve elengedi az illeték fizetését azoknak az állandó lakhellyel rendelkező személyeknek, akik hosszabb ideje nem tartózkodnak Tardoskedden.

Ami a tartozásokat illeti, a község végrehajtó közbenjárásával már elkezdte a kommunális hulladék utáni illetékek behajtását. Sok esetben évekre visszamenő tartozásokról van szó.

A 9/2017 számú általános érvényű rendelet a kommunális hulladék és apró hulladék kezeléséről Tardoskedd község területén és annak 1. számú melléklete értelmében, amelyet a képviselő-testület a már említett IX. ülésén hagyott jóvá, községünk 2020.1.1-től a kommunális hulladék elszállítását 2 hetente biztosítja a kö-

vetkező mennyiségben:

- 1-3 tagú háztartás/család 1 db 120 l hulladéktároló edény,
- 4-6 tagú háztartás/család 2 db 120 l hulladéktároló edény,
- 7 és több tagú háztartás/család 3 db 120 l hulladéktároló edény.

Ebből kifolyólag valamennyi háztartásba, ill. jogi személynek levonó lett kikézbcsítve azzal, hogy azt ragasszák rá a hulladéktároló edények elejére a háztartás/család tagjainak száma, ill. a jogi személy által igényelt hulladéktároló edények száma szerint. Márciusban a levonóval megjelölt hulladéktároló edényekre chip került, és ezentúl a háztartási hulladék csak a chip-pel ellátott edényekből lesz elszállítva. Amennyiben a lakos nagyobb mennyiségű hulladékot halmoz fel, és egy hulladéktároló edény nem elég számára, 1 €-ért vásárolhat egyszeri használatú 60 l műanyag zsákot a községi hivatalban.

Köszönjük, hogy tisztább, élhetőbb környezetünk érdekében továbbra is odafigyelnek a hulladék szelektálására.

Mogrovič Renáta
Brat Gábor

Hellemes húsvéti ünnepeket kívánunk minden kedves Olvasónknak!

Éljünk tisztább környezetben!

A közhasznú vállalat 2020 első negyedévében elsősorban községünk tisztántartására, rendbetételére fektette a hangsúlyt. Ez azt jelenti, hogy Tardoskedd szinte egész területén igyekeztünk minél több részt megtisztítani a hulladéktól, benőtt növényzettől, nád-tól. Sok esetben komoly mechanizmusokra is szükségünk volt ehhez.

Teljes terjedelmében megtisztítottuk a Kőhid környékét a Szőlőskert utca felől a szeméttől, illetve eltávolítottuk a rengeteg nádat is. Hasonlóan komplett „nagytakarítást” végeztünk a Péróban, és folyamatosan zajlik a Gesztenye sori kistemető rendbetétele, itt is van teendő bőven. Nem is lehet csodálkozni, hogy több pótkocsi hulladékot távolítottunk el.

Folyamatosan zajlik a kistemető rendbetétele

Március végéig engedélyezett a fák lebotozása, az elmúlt hónapokban ez is a tevékenységünk részét képezte. Megszabadítottuk a felesleges és a veszélyes ágaktól a Putnoki környékét, a gyűjtőudvarra vezető bekötő utat, a Vasúti utat, a Gorkij utca bevezető részét, a Szolgáltatások előtti parkolónál lévő fákat.

Januárban befejeződött a volt hulladéktároló reaktivációja. Miután befejezte a munkálatokat végző vállalat a tevékenységét, mi következünk. Elvégeztük a végleges takarítási munkákat, visszahelyeztük a kerítést a hulladéktároló köré. Elkészítettük az új idényre a gyűjtőudvar, tehát március

3-tól a nyitvatartás szerint ide lehet hordani a zöldhulladékot, építkezési törmelékot.

Szükség volt a faluban lévő vízelvezető árok és hidacsok kitisztítására, amelyeket az évek alatt teljesen benőtt a növényzet. Manuálisan és tűzoltó gépjármű segítségével végeztük el ezt a munkát.

Természetesen az elmúlt hónapokban is elhordtuk a háztartási hulladékot, valamint a szennyvizet. A háztartási hulladék elszállításával kapcsolatban új feladatunk is volt, chippel láttuk el a háztartások kukaedényeit. Erre az átlátható, ellenőrizhető rendszer miatt volt szükség.

Agh Zoltán

PARLAMENTI VÁLASZTÁSOK 2020

Szlovákiában 2020. február 29-én tartották a választásokat a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsába. Tardoskedd községben a 4 279 szavazásra jogosult választópolgár közül 2 496 vett részt a választáson, ami 58,33 % részvételi arányt jelent. A leadott érvényes szavazatok száma az egyes pártokra, politikai mozgalmakra és koalíciókra:

1. Slovenská ľudová strana Andreja Hlinku	5
2. DOBRÁ VOĽBA	49
3. Sloboda a Solidarita	65
4. SME RODINA	133
5. Slovenské Hnutie Obrody	0
6. ZA ĽUDÍ	71
7. MÁME TOHO DOŠŤ !	9
9. Slovenská národná strana	23
10. Demokratická strana	1
11. OBYČAJNÍ ĽUDIA a nezávislé osobnosti (OLANO), NOVA, Kresťanská únia (KÚ), ZMENA ZDOLA	601
12. Koalícia Progressívne Slovensko a SPOLU – občianska demokracia	82
13. STAROSTOVIA A NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI	1
14. 99% - občiansky hlas	0
15. Kresťanskodemokratické hnutie	8
16. Slovenská liga	0
17. VLASTĚ	39
18. MOST – HÍD	550
19. SMER – sociálna demokracia	180
20. SOLIDARITA – Hnutie pracujúcej chudoby	0
21. HLAS ĽUDU	0
22. Magyar Közösségi Összefogás – Maďarská komunitná spolupatričnosť	538
23. Práca slovenského národa	0
24. Kotlebovci – Ľudová strana Naše Slovensko	91
25. Socialisti.sk	4

A legtöbb preferencia szavazatot Ing. Tóth Marián, MBA kapta: 462 szavazatot.

Ezúton mondunk köszönetet minden tardoskeddi választópolgárnak, aki élt szavazati jogával és részt vett a választásokon. Köszönjük a választóbizottságok tagjainak, a községi hivatal alkalmazottainak és a községi rendőrség tagjainak a választások zavartalan lezajlásánál nyújtott segítségüket.

Mgr. Veres Judit

MOBILTELEFONOS APPLIKÁCIÓ

Tisztelt Lakosok, Mobiltelefon Tulajdonosok!

Értesítjük Önöket, hogy a tardoskeddi mobilalkalmazás frissítve volt, s ennek köszönhetően új lehetőségeket kínál a felhasználóknak. Az alkalmazásával az önkormányzat naprakész információkat tud kézbesíteni a felhasználóknak, pl. ak-

tuális rendezvényekről, eseményekről, felhívásokról és egyéb hasonló hivatali, kulturális és sport jellegű információkról. Az alkalmazás letöltéséhez nem kell más, csak hogy okostelefonjukba telepítsék az ehhez szükséges alkalmazást, melyet az Androidos OR telefonokban a Google Play-en keresztül találnak meg, illetve az

iPhone-on az AppleStore-ban. A keresőbe írják be: "Tvrdosovce", majd telepítsék az alkalmazást.

Köszönjük, hogy az alkalmazás segítségével is tarjuk a kapcsolatot!

Ing. Borbély Livia

ÖNKÉNTES VÉRADÓBÁL 25. ALKALOMMAL

2020. február 22-én huszonötödik alkalommal szervezte meg a Szlovák Vöröskereszt Helyi Alapszervezete Mgr. Geró Margit elnökkel az élen az Önkéntes véradók bálját. Ezúttal is több tardoskeddi lakos részesült Jánsky érdeméremben többszörös véradósért. Egy lakosunk, Csányi István pedig egye-

Ezüst Jánsky érdemérem díjazottai

düli tardoskeddiként átvehette a Kňazovický érdeméremet, nem kevesebb, mint 100 véradásért.

Szívből gratulálok az érdeméremhez. Eddig Ön az egyetlen községünkben, aki 100 alkalommal adott vért. Hány év alatt sikerült elérnie ezt a számot?

Harmincöt év alatt. 1985-ben a pozsonyi közlekedési szaktanintézet diákjaként adtam először vért. Az egyik osztálytársammal a tanulás helyett inkább a véradást választottuk. Azóta, leszámítva a 2-éves kötelező katonai szolgálatot rendszeres véradó vagyok. Ez annak is köszönhető, hogy amikor a helyi mezőgazdasági szövetkezetben munkába álltam, az ottani kollektíva mindig adott vért, így én is folytattam. Abban az időben a véradóknak több előnyük származott e cselekedetből, pl. az orvosi rendelőben nem kellett várakoz-

nunk, előnyben részesítettek bennünket. Ma már szinte csak a jó érzés maradt, hogy segíthetünk másokon. Tardoskedd község önkormányzata pozitívan viszonyul az önkéntes véradókhöz. Azzal fejezi ki háláját, hogy az évente megrendezett Önkéntes véradók bálján ingyen vehetünk részt.

Mit jelent Önnek ez az elismerés?

Egy véradónak mindig van célja. Ha megkapja a bronzot, az ezüstöt szeretné, utána az aranyat és így tovább. Én megkaptam a legmagasabb fokozatot, de ez nem jelenti azt, hogy most már abba hagyom. Tovább folytatom a véradást, amíg az életkorom, az egészségem engedi.

Önnek vagy a közvetlen környezetének volt már szüksége vére?

Szerencsére nem, se nekem, se a családtagjaimnak. Ennek ellenére fontos humánus cselekedentnek tartom a véradást, azt hogy segítek másokon.

Nagyon jó érzés, amikor vért megyek adni, és a felvételen megtudom, hogy a vérem a gyermekosztályra kerül. Amióta nagypapa vagyok, ez az érzés még fokozódott.

A családtagjai is önkéntes véradók, valamennyien a Jánsky érdemérem tulajdonosai.

Igen, a feleségem, a két fiam, a sógorom és a sógornőm is

a Jánsky érdemérem ezüst fokozatának díjazottai. Büszke vagyok rájuk, hogy fontosnak tartják ily módon is segíteni a bajba jutottakon. Én Érsekújvárbán és Tardoskedden adok vért. Kaptam már ajánlatot, hogy adjak vért anyagi juttatás fejében Ausztriában, de elutasítottam. Én önkéntes véradó vagyok, és amíg tudok, adok vért. Most például egy kisfiú kapja meg a véretem, aki leukémiában szenved. Remélem, sikerül meggyógyulnia.

Egy fiú unoka büszke nagypapja. Tudom, hogy még kicsi, de lehet, hogy egyszer ő is véradó lesz?

Nagyon örülnék neki, ha az lenne, és folytatná, amit a család többi tagja. Majd meglátjuk, hogyan alakul.

Mit tanácsolna azoknak, akik még nem döntötték el, hogy adjanak-e vért?

Azt, hogy nem kell félni. Régi véradóként azt tudom mondani, hogy ez egyfaj-

A Jánsky érdemérem 2019-es díjazottai:

Bronz fokozat: Birkus Tamás, Buda László, Gajdó Gabriel, Garai Dárius, Martinkovič Erik, Mészáros Kornélia, Mišák Vladimír, Rácková Beáta, Ing. Katarína Seiner, Varga Daniš Aneta

Ezüst fokozat: Bíróczi Balázs, Budík Dáša, Buják Richard, Mgr. Csányi Péter, Juhász Marián, Kopecsni Klára, Ing. Tóth Marián

Arany fokozat: RNDr. Bara Mihály, Baranovič Renáta, Czimmermann Róbert, Gáhy Gábor, Ruzsik Péter

Kňazovický érdemérem: Csányi István

ta adrenalin, és a véradónak is jót tesz. Csak bátran jöjjenek, hiszen a vére mindig szükség lesz.

A tardoskeddi önkéntes véradókra Mgr. Geró Margit is nagyon büszke. Van is rá oka. Milyen volt az elmúlt 25 év?

A kezdetekben még igencsak kevesen voltunk, viszont a lelkesedésünk, hogy segítsünk

Arany Jánsky érdemérem díjazottai

másokon annál nagyobb volt. Ahogy teltek az évek, egyre többen és többen lettünk. Sajnos időközben néhány aktív véradónkat elvesztettük, de az emlékeinkben tovább élnek. Ezalatt a negyed évszázad alatt szerencsére egyre növekedett tagjaink száma, és amit fontosnak tartok kiemelni, hogy most már az első véradók gyermekeit is a köreinkben köszönhetjük. Ez nagyon nagy öröm számomra, olyanok vagyunk, mint egy nagy család. Az összes tardoskeddi véradó nagyon fontos számomra, és szerencsésnek mondhatom magam, hogy évről évre szép számban összegyűlünk nemcsak a hagyományos véradóbalon, hanem az önkéntes véradásokon is. Még egyszer nagyon szépen köszönöm, hogy vagytok, és segítetek.

Bračo Szilvia

Csányi István 100-szor adott vért

Búcsúzó

2020. január 30-án, életének 93. évében elhunyt **Borbély Vincéné Birkus Emma** nyugdíjas pedagógus.

1927. augusztus 1-jén született. 33 évig – 1950-től 1983-ig – tanított a tardoskeddi magyar iskolában. Ő volt a világ legjobb tanító nénije. Minden szeptemberben tengernyi szeretettel várta a kis elsőöket. Határtalan volt megnyugtató türelme, kifogyhatatlan a biztató szeretete, megkérdőjelezhetetlen a hozzáértése. Született pedagógus volt. Szakmai élete legigazibb jutalma a gyerekek ragaszkodása, a szülők tisztelete, kollégái elismerése volt. Tanítványai sorsát, életük alakulását – ha módjában állt – hosszú évek múltán is figyelemmel kísérte. Örült, ha látta őket, ha találkozott velük, ha hallott róluk. Boldog volt, ha sikeresek voltak és - mert az élet kegyetlen - őszintén meggyászolta egy-egy régi tanítványa elvesztését.

Élete legnagyobb öröme a családja volt. Édesanya, nagymama, dédmama, keresztmama volt. Kiváló volt pedagógusnak, nagyszerű volt család-szerető embernek. Hamisítatlan, igaz, őszinte emberség és megbecsülés áradt egész kedves lényéből, mosolyából, min-

den tetteiből. Hihetetlen lelkiereje volt. Talán ez, s hosszú élete utolján már szinte megrendítő fegyelmézettsége segítette át asszonyi-anyai sorsa tragédiáin, élete

gyötrelmesen nehéz pillanatain. Családja, rokonai, szívének kedves barátnői, szomszédai az utolsó pillanatig mellette álltak. Sosem hagyták cserben, nem hagyták magára. Szerettük, szerettük, mert ő is szeretett minket.

Érezte, hogy elfogy az ereje, hogy elfárad a szerető, öreg szíve. Leégett a gyertya, és ő csendesen elaludt. Elment a kicsi, fehérhajú öreg néni. Ő volt az egyik legokosabb, legőszintébb, legigazabb ember, akit valaha ismertem. Nagyon fog hiányozni. 2020. február 6-án megrendülten álltunk a koporsója mellett. Sirattuk. Ugyanolyan őszintén sirattuk, amilyen őszintén szerettük.

Drága Emi néni, drága Tanító Nénink!

Nyugodjék békében, tiszta lelkére vigyázzanak az angyalok! Mindent köszönünk, mindent köszönök.

Emlékét örökké megőrző régi tanítványa

Birkusné Csomó Magda

BEÍRATÁS

A Szemerényi Károly Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola értesíti a kedves szülőket,

hogy a beíratás a 2020/2021-es tanévre:

2020. április 23-án, 8.00 órától 17.00 óráig

lesz az alapiskola 1. osztályában.

Mindenkét nagy szeretettel várunk!

BEÍRATÁS

A Magyar Tanítási Nyelvű Óvoda értesíti a tisztelt szülőket, hogy beíratás az óvodába 2020. május 14-én, azaz csütörtökön 7.00-16.00 óráig lesz az óvoda épületében, a földszinten.

Minden érdeklődőt nagy szeretettel várunk!

BEÍRATÁS

SZENT ISTVÁN ÓVODA értesíti a tisztelt Szülőket, hogy a beíratás a 2020/2021-es tanévre május 14-én (csütörtökön) 7:00-tól 16:00 óráig lesz az óvodában.

Szeretettel várunk, minden kedves kisbarátot!

A SZEMERÉNYI KÁROLY MAGYAR TANÍTÁSI NYELVŰ ALAPISKOLA ÉLETÉBŐL

Sítúrán voltunk

A sítúra résztvevői

Az elsősök felavatása

„Ígérjük, hogy jó tanulók leszünk.“

A harmadikosok avattak

Farsangi jelmezbál

Mazsorettjeink

Palotás az iskola bálján

SÍK SÁNDOR NEVÉT VISELŐ CSERKÉSZCSAPATOK TALÁLKOZÓJA TARDOSKEDDEN

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Külföldi Magyar Lelkipásztori Szolgálat és a Tardoskeddi 60. sz. Sík Sándor Cserkészcsapat rendezte meg a neves piarista szerzetes, költő és cserkészelő emlékére szervezett, határokon átívelő programsorozat záróeseményét 2019. november 23-án Tardoskedden. A szentmisét és kulturális gálaműsort magában foglaló, egész napos rendezvény egyúttal a Sík Sándor nevét viselő cserkészcsapatok találkozója is volt, amire korábban még sosem volt példa.

A program délután két órákor szentmisével kezdődött, amelyet Michalovič Viliam helyi plébános köszöntőszavai után, az erdélyi Marosszentgyörgyről érkező Baricz Lajos atya és az Alsóbodokon szolgáló Puss Sándor jezsuita szerzetes mutatott be. Liturgikus zenei szolgálataival Lantos Borbély Katalin énekes, a falu szülötte lepte és örvendeztette meg a közösséget, aki maga is tagja volt a helyi cserkészcsapatnak, és most az egykori csapattársak iránti tisztelettől és szeretettől vezérelve vett részt az eseményen.

A szentmisét a faluházban gálaműsor követte, amelyen elsőként Száraz Bernadett, a Tardoskeddi 60. sz. Sík Sándor Cserkészcsapat parancsnoka szólt a jelenlévőkhöz. Kifejezte örömét azért, hogy Európa – Kastl, Bécs, London, Innsbruck, Párizs, Genf – bejárása után a Sík Sándor-emlékfélv az ő községükben zárul, és azért is, mert az esemény rendkívüli és mindmáig példátlan alkalmat nyújt arra, hogy három, Sík Sándor nevét viselő cserkészcsapat, a budapesti, a szombathelyi és a Tardoskeddi találkozzék egymással, és közös programban vegyen részt. A házigazda csapatparancsnok megemlékezett az is: felemelő érzés, hogy rendezvényük Kárpát-medencei szintre emelkedett azért, hogy erdélyi közreműködőket is köszönhetnek körükben.

Száraz Bernadett gondolatai után Tóth Marián, a település polgármestere vette át a szót.

Emlékeztetett: 2000-ben Asztalos Orsolya vezetésével alakult meg a helyi, 60. számú Sík Sándor Cserkészcsapat, amely nem véletlenül kapta a nevét

Sík Sándorról. „Az ő nevéhez is fűződik a magyar cserkészlet megalapítása. Életpályája rendkívül gazdag és sokoldalú volt. Költőként, irodalomtudósként, műfordítóként egyaránt maradandót alkotott. 1947-ben a magyar piarista rendtartomány vezetőjévé, tartományfőnökévé nevezték ki, 1948. március 15-én megkapta az akkor alapított és első ízben kiosztott Kossuth-dí-

jat az esztétika-irodalomtörténet terén kifejtett munkájának elismeréseképpen. Lelkivezető és nemzetközi híru hitszónok volt, több imádságoskönyvet állított össze. Írásait számos idegen nyelvre lefordították.” – méltatta a névadó munkásságát a község polgármestere és a cserkészeknek azt kívánta, hogy Sík Sándor eszmei világa, erkölcsi viselkedése legyen mindannyiuk számára példa.

A polgármester szavai után különleges pillanatok következtek: a három cserkészcsapat jelenlévő tagjai közösen elénekelték a cserkészindulót, amelynek

szövegét Sík Sándor jegyzi, majd a csapatok egyenként léptek színpadra, hogy kicsit közelebbről is bemutatkozzanak. Végül, de nem utolsósorban a házigazda, a Tardoskeddi 60. sz. Sík Sándor

Cserkészcsapat tizenkilenc tagja lépett a színpadra, s miután a legkisebbek, Varga Viktória, Biróczy Dóra és Takács Tamara előadták a csapat névadójának A hajnal szerelme című versét, a tizenkilenc cserkész gitárkísérettel elénekelték az Ismerős Arcok Nélküled című, tiszteletbeli himnuszú magasodott dalát, meghatva és meg is énekelte ezzel a közönséget.

Cecília napján ünnepelte megalakulásának tizenötödik évfordulóját, és e jubileum mellett a szervezők sem mentek el szó nélkül. Meglepetés következett: mikrofonhoz lépett Kovács Nóri énekes, dalszerző, Magyar Kultúraért-díjas és Nemzeti Érték-ként elismert előadóművész, és ajkán felcsendült a Sok születésnapokat vígan megélhess dal! Kovács Nóri ráadásaként még a Csángó Miatyánkot is elénekelte, az ünnepeltek és a jelenlévők igen nagy öröme.

Baricz Lajos atya hihetetlen humorral mutatta be marosszentgyörgyi csapatukat, és vezette fel saját verseit, amelyek közül nem kevesebb, mint tizenegyet kifejezetten a Tardoskeddi esemény alkalmára vetett papírra. Csak előre nézz című versével a házigazdákat külön is megszólította: „»Cserkész fel a fejfel«, csak előre nézz, / hozzon ez az élet bármit is eléd, / ne torpanj meg soha, ha jó úton mész, / bármilyen nehézség jönjön is feléd.” Verseik és gitárhangeledükön kísért énekszámok, többségükben megzenésített költemények váltakoztak az elkövetkező szűk egy órában, és a zárszavak, hálaifejezések után még mindig tartogatott a program valami egészen kedveset: befejezésül a teremben jelenlévők elénekeltek együtt az Erdő mellett estvéledtem kezdetű magyar népdalt.

Az agapé után a társaság egy része visszatért a templomba és csatlakozott az Eucharisztikus Kongresszus előkészülete jegyében szervezett, ötödik világméretű szentségimádáshoz és Baricz Lajos atya vezetésével dicsőítette az Oltáriszentségben jelen lévő Krisztust. Annak végetértével pedig senki nem mozdult a padokból, ott maradt Baricz Lajos atya vasárnapelőesti szentmiséjén is, noha aznap délután ez már a harmadik szentmise volt a község templomában...

A rendezvény a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Külföldi Magyar Lelkipásztori Szolgálatának 1 Plusz 1 Misszió programja keretében szervezett, Sík Sándor születésének 130. évfordulójához kapcsolódó rendezvény-sorozat hetedik állomása, egyben záróeseménye volt.

Varga Gabriella

A FEHÉR AKÁC SIKERE HARKÁNYBAN

A Csemadok Tardoskeddi Alapszervezete mellett működő Fehér Akác asszonykórus február második hétvégéjén a magyarországi Harkányban versengett a közönség és a szakmai zsüri elégedettségéért a Népek Tánca – Népek Zenéje döntőjén.

S hogy miképp kerültek oda? Az asszonyok még 2019 őszén neveztek be a Csemadok területi választmányának javaslatára a Naszvadon tartott szlovákiai válogatóra. Innét jutottak tovább a novemberben zajlott kaposvári elődöntőbe, majd a harkányi döntőbe, ahol a legmagasabb elismerést – KIEMELT ARANY MINŐSÍTÉST „énekelte” ki a lelkes társaság.

A vetélkedő résztvevői ezen a helyen is köszönetet mondanak Csanda József vállalkozónak az utaztatás szponzorálásáért, valamint Fugli Gyulának (alapszervezetünk elnökének), aki vállalta a buszsz vezetését.

Mojzes Erzsébet

WASS ALBERT FELOLVASÓ EST

A magyar irodalom egyik jeles alakjának csodálói immár 13. alkalommal rótták le tiszteletüket nagy kedvencük Wass Albert, illetve más magyar írók, költők előtt. A 24 órás maratoni felolvasás ötlete egy debreceni fiatalember, Mátyás Szabolcs fejében született meg még 2003-ban, akkor 13 helyszín csatlakozott

a kezdeményezéshez. Lelkes irodalombarátok 2008-ban ismét megszervezték a felolvasást, amely a nagy érdeklődésre való tekintettel azóta is minden év február utolsó péntekén megrendezésre kerül. Az idei rendezvény 2020. február 28-án, 18.00 órától zajlott a Kárpát-medence, illetve a nagyvilág 58 településének részvételével.

Első ízben Tardoskedd is bekapcsolódott a határokon átívelő szépirodalmi rendezvénybe. Az irodalmi est, melynek megálmodója és házigazdája Drančík Mária és segítője Vanya Lívია voltak, a Pro Turdesqued polgári társulás védnöksége alatt zajlott a Faluház galériájában. Az eseményt a Tardoskeddi Férfikar nyitotta meg, majd Drančík Mária köszöntötte a jelenlévőket. Ismertette a nemzetközi rendezvény történetét, majd Vanya Lívია, Wass Albert életét és munkásságát mutatta be. A felolvasásba har-

mincan kapcsolódtak be Wass Albert, illetve a klasszikus és kortárs magyar irodalom szerzőinek műveivel. A szervezők a felolvasást, melynek folyamán minden korosztály képviselve volt, három „felvonásra” osztották. Az első részben a Szemerényi Károly Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola diákjai és pedagógusai kaptak teret. A további órákban tardoskeddi és érsekújvári lakosok olvastak fel részleteket prózai művekből, vagy szavaltak szebbnél szebb verseket. Az est folyamán néhány igen színvonalas és emlékeztető előadást is láthattak, hallhattak a jelenlévők. A szavak mellett a zene is jelen volt a rendezvényen, hiszen volt, aki megzenésített versekkel érkezett, ezzel is színesebbé és érdekesebbé téve az eseményt.

Az aktív résztvevőkön kívül szép számú hallgatóság is összegyűlt a teremben, hogy aztán a felolvasások közti szünetekben lelkesen beszélgessenek az elhangzottakról. A közel négyórányi színtiszta irodalom feltöltötte a jelenlévők lelkét a széppel és a jóval.

Ruzsik Katalin

KÉT ÉVBŐL HÚSZ ESZTENDŐ

Duncan és Katalin

Ma már szinte természetes, ha valaki külföldön tanul vagy dolgozik. Tardoskedd sem kivétel ez alól, községünkben is sokan folytatják tanulmányaikat, munkaköri kötelezettségeiket közelebbi s távolabbi országokban. Van, aki évek múltán hazajön, és van olyan is, aki külföldön találja meg a szerencsését, a szerelmet és úgy dönt, nem Szlovákiában folytatja az életét. Ez történt **Baker Vanya Katalinnal** is, aki több mint 20 éve él Angliában.

Mikor mentél Angliába és milyen céllal?

1996. augusztus 9-én mentem el 18 évesen. Tíz éves koromtól érdekelt az angol nyelv, nagyon szerettem volna megtanulni angolul, és úgy gondoltam, ennek a legjobb módja, ha angol környezetben tanulom a nyelvet. Szüleim mindenben támogattak, bár biztosan nem volt nekik könnyű, mert abban az időben nem volt mindennapi dolog hosszabb időre kimenni külföldre.

Hol kezdtél el dolgozni, mi volt a munkád?

Baby sitter-nek mentem el dolgozni egy Cheam nevű faluba. Három kisgyerekre vigyáztam, és egy héten kétszer angol nyelvecskékre jártam.

Úgy mentél ki, hogy egyszer majd visszajössz?

Igen, a tervem az volt, hogy kint maradok 2 évig, amíg a vízumom nem jár le. Megtanulok angolul és visszajövök

Tardoskeddre. De a sors közbeszólt. Megismerkedtem a férjemmel Duncan-nel, és amikor megkérte a kezemet, úgy döntöttem, Angliában maradok, és itt alapítunk családot.

Nem volt honvágyad?

Eleinte nem is nagyon, mert fiatal voltam, minden új volt, izgalmas. Persze a szüleim, a testvérem és a családja mindig hiányoztak, és hiányoznak a mai napig. Abban az időben nem volt WhatsApp, sem videotelefonálás. Most már könnyebb, mert a technológia nagyon sokat segít abban, hogy közelebb legyünk egymáshoz.

Mesélj egy kicsit a családdodról! Mivel foglalkoztok? Hogyan éltek?

A Londontól 20 km-re délre lévő Ashted faluban lakunk már 21 éve. Gyönyörű helyek vannak a közelben, s ezt mi ki is használjuk. Szabadidőnkben szeretünk kirándulni, sétálni. A férjem Duncan saját ingatlan-kezelő vállalkozást vezet. Két gyermekünk van. Mark 21 éves, orvosi egyetemre jár Birminghamben, negyedik. A

nyunk 19 éves, a Sheffield-i építészeti egyetemre jár, másodikos. Kiskora óta nagyon kreatív, és most ezeket a képességeit kamatoztatja azzal, hogy építészeti tanul. Emellett a SolidariTee jótékonyági szervezetet vezet Sheffieldben. Ez a legnagyobb, diákok által működtetett jótékonyági szervezet, amely a menekülteket és menedékkérőket támogatja nemzetközi segítségkérés esetén. Én hatodik éve a St. Giles iskolában dolgozom tanárasszisztensként. A legkisebbek osztályában vagyok, 4-5 éves gyerekekkel foglalkozom. Nagyon élvezem a velük való munkát.

Tardoskeddre milyen gyakran jártok? A férjed, a gyermekeid mennyire ismerik Szlovákiát, Tardoskeddet?

Minden évben járunk haza, tudom, mi történik a faluban. A szüleim rendszeresen elmesélik az aktuális dolgokat, ezenkívül a község honlapját is megnézem. Duncan, Mark és Emily is nagyon szeretnek Tardoskeddre járni, ők is otthonuknak hívják. Nem ismeretlen számukra Szlovákia sem. Minden nyáron kirándulunk

Szüleimmel Londonban

és a faluház környéke. Tetszik a sok fa, virág és a szökőkút. Szeretünk itt lenni búcsúkor. Főleg a szombati gulyásfőző versenyen és a pénteki koncerteken érezzük jól magunkat. Jól meg vannak szervezve. Karácsonykor már régen voltunk otthon, de hallottam a karácsonyi vásárról, ahol biztosan jó a hangulat.

Hogyan ünneplitek a húsvétot?

Elrejtjük a húsvéti tojásokat a kertben, és a gyerekeknek meg kell keresni őket. A gyerekekkel az iskolából pedig mindig elmegyünk a templomba a húsvéti szentmisére.

Idén megtörtént a brexit. Sokan és sokat beszéltek róla. Neked mi a véleményed az egészről? Érzékeltek már valamit?

Mindannyian csalódottak voltunk, amikor megtudtuk a népszavazás eredményét. Főleg a gyerekeink, akiket ez jobban fog érinteni. Sajnos, ők még nem voltak elég idősök, hogy szavazzanak, és a választásokon kifejezzék ezzel kapcsolatban a véleményüket. Egyelőre nem érzékelünk semmit a brexit-ből, még semmi nem változott.

Köszönöm szépen, hogy beszélgethettünk.

Bračo Szilvia

Emily a Sheffield-i stúdióban

Birmingham-i 'Street doctors' (Utcai orvosok) jótékonyági szervezet egyik vezetője. Ez a szervezet elsődleges sürgősségi segítséget nyújt azoknak a fiataloknak, akik valamilyen erőszakos cselekedetnek voltak kitéve. Tudják, mit kell tenni, ha valaki vérzik vagy eszméletlen. Mark ezenkívül elsősegélyt is tanít. Emily lá-

a Magas-Tátrában, ahol élvezik a túrázást, és ismerik a hegyeket. Picit értenek magyarul, keveset beszélnek, de ez soha nem befolyásolta a szeretetet, amit a második otthonuk iránt éreznek.

Mi tetszik a mostani Tardoskedden?

Nagyon szép a falu központja, a templom, a községi hivatal

Papírfonás, mint hobby

Balogh Mária Petronella vagy ahogyan Tardoskedden ismerik Nelli nagyjából 5 évvel ezelőtt talált rá a papírfonás szépségére, és azóta is „rabja” ennek a kézművességnek. Az interneten fedezte fel ezt a technikát, gondolta, kipróbálja. Mindent, amit a papírfonásról tudni lehet, saját maga tanult meg.

Alaposan áttanulmányozta az egész folyamatot, becsületesen próbálgatta, tökéletesítette magát, s olyannyira magával ragadta őt ez a kézimunka, hogy a mai napig örömmel „fonja a papírt.”

„Valamennyi általam készített dekoráció papírból készült. Ez lehet csomagoló-, átütő- vagy fűzetpapír, amelyet az interneten is lehet vásárolni. Van, aki újság- vagy reklámpapírt használ, de ezeket rossz

festeni, mert átütnek rajtuk a feliratok, a nyomtatás.”

Nellitől megtudhatjuk, hogyan is történik a papírfonás. „Az egészet úgy kell elképzelni, hogy a 10-15 cm széles papírcsíkokat ferdén feltekerünk egy drótra, ami lehet többféle vastagságú. Ezt a drótot aztán le-

húzzuk, és készen is van a papírtekercs, amelyet aztán tetszés szerint befesthetünk. Én por ruhafestéket használok, de mostanában kipróbáltam az alkoholos pácot is. Ezután a tekerceket egymás mellé rakom és megszáritom. A szárítás után következik az áztatás, ami azt jelenti, hogy vízzel

hígított Duvilax ragasztóba belemártom a tekerceket, és újra megszáritom őket. Csak ezen művelet után kezdek

hozzá a fonáshoz. A fonás után még lelakkozom a kész tárgyakat vízzel hígított gyere-

csokkal látjuk el egymást, fényképeket osztunk meg az alkotásainkról. Sok érdekes ötletet,

barát lakkal, ami nem káros az egészségre. Egy kicsit munkáigényes hobby ez, és elég sok türelem is kell hozzá.”

Egy kosár elkészítéséhez kb.

300 tekerceket használ fel, de ha nagyobb kosárról van szó, vagy a kosár alját is meg akarja fonni, akkor ennél több papírtekercsre van szükség. Papírfonással igazán sokmindent lehet alkotni.

„Én készítettem már szakajtót, tea-, esernyő-, virágtartót, ruháskosarat, tálcákat, dekorációs üvegtartókat. Fontam már be 4 literes üvegeket is. Szívesen készítek húsvéti és karácsonyi díszeket bejárati ajtóra, asztalra. Húsvétra megfonom az ünnep ismert szimbólumait nyuszikat, kiscsibéket, tojásokat, karácsonyra pedig koszorúkat, gyertyatartókat, szánkókat, mikulás csizmákat. Tényleg sokmindent készítettem már, de szeretek újabb és újabb dolgokat kipróbálni. Tagja vagyok az egyik közösségi hálózat 3 zártkörű csoportjának, ahol papírfonással foglalkozó tagokkal beszélgetünk, taná-

mintát és hasznos tanácsot találok az ilyen témában megjelent könyvekben is.”

Kérdésemre, hogy mennyi ideig tart egy-egy dísz elkészítése Nelli rövid gondolkodás után válaszol. „Nem tudom pontosan meghatározni az időt, mert ugye van az előkészítés, amely eltart egy ideig, és a fonás is igénybe vesz bizonyos időt. Én szakaszokra bontva dolgozom, aszerint, ahogyan az időm engedi a munka mellett, mert Nyitrára járok dolgozni műszakokra. Általában télen fonok, mivel úgy tartom, ha rendben van és fel van szántva a kert, jöhet a hobby. Számomra ez nagyszerű kikapcsolódás, amikor kizárom a külvilágot és azt csinálom, amit szeretek.”

Mit szól a család, az ismerősök ehhez a kedvteléshez? „A családomnak tetszik a hobbym. Gyakran ajándékozom meg őket papírfonással készített tárgyakkal. Szerintem ez egy kivételes kedvtelés, hiszen praktikus dolgokat készítek, amelyeket lehet használni és felhasználni is. Jó lenne, ha még sokáig tudnék a papírfonásnak hódolni.”

Legyen úgy. Köszönöm a beszélgetést, és örömmel tölt el, hogy ismét egy ügyeskedő tardoskeddi hölgyet mutathatunk be magazinunkban.

Bračo Szilvia

A fotó, amelyre a szerzője is büszke

Tóth Ferenc fényképészt nem kell bemutatni Tardoskedd lakosainak, hiszen sokan ismerik őt, és mese-szép fotóit. Vannak, akiknek odahaza az otthonát is díszíti egy-egy Feri által készített fénykép óriásméretű változata. A Tardoskeddi Hírmondóban már többször olvashattak róla és fotószvenvedélyéről. Mivel azonban az utóbbi években

számtalan nemzetközi fotóversenyen ért el előkelő helyezéseket fényképeivel, úgy döntöttünk, ismét teret adunk neki magazinunkban. Arra kértük őt, válassza ki azt a 2 fotót, amelyek a legtöbb, leg-rangosabb díjban részesültek, s amelyekre a legbüszkébb. Az egyik fényképet magazinunk magyar, a másikat a szlovák részben csodálhatják meg.

Aurora Borealis (Sarki fény).
Észak - Norvégia, a Lofoten szigetek, 2018

Aranyérem:

8th MIROC Exhibition 2020 – Szerbia
VICTORY CIRCUIT 2020 – Szerbia
3th NBPC International Salon of Photography 2020 – Észak-Bengália
18th PSI International Salon – India
1st International Photo Salon “Carpathians” 2019 – Ukrajna
APAM, Association of Photographic Artists 2020 – Malajzia
Dhaka International Photo Awards 2020 – Banglades
KCA SALON 2020 - India
HELLO WORLD DIGITAL CIRCUIT 2020, Vivid Travel – India
HELLO WORLD DIGITAL CIRCUIT 2020, MP Travel – India
BOKA BAY 2020 – Észak- Macedónia
PHOTON CIRCUIT 2020 – Bosznia-Hercegovina
6th International Salon Singidunum 2020 – Szerbia
THE HERITAGE LOOP 2020 - India
1st Pioneer Digital Photography Club 2020 – Kína

Ezüstérem:

1st NEPAL PHOTO FESTIVAL 2019 – Kathmandu

Bronzérem:

VICTORY CIRCUIT 2020 – Montenegró
Photo Contest New York Brooklyn 2019 - USA
3er International Salon of Photography 2019 - Argentína, Buenos Aires
4th International Digital Exhibition Vision 2020 – Finnország

Újabb sikeres tardoskeddi fotós a láthatáron

A Szlovák Környezetvédelmi Ügynökség 2019 őszén országos fotóversenyt hirdetett 6-19 év közötti alap- és középiskolás diákok számára. A téma az ős varázsa, illata volt. A tanulókat három kategóriába sorolták be. Az össz 742 pályázó 2354 fotóval pályázott. A 16-19 éves kategóriában a tardoskeddi Tóth Gergő 1. helyezést nyert Kék álom című fényképeivel. Gratulálunk!

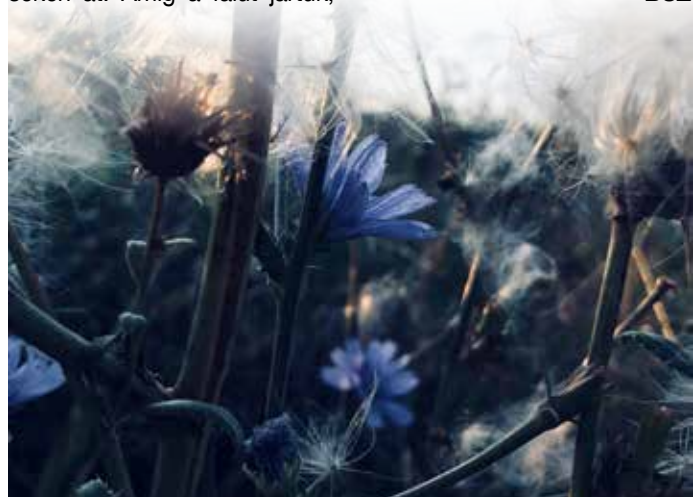
Gergő jelenleg a komáromi Selye János Gimnázium 2. évfolyamának tanulója. Fényképezéssel 12 éves kora óta foglalkozik. Legszívesebben tájat, a természet szépségét örökíti meg. „Még az alapiskolában kezdtem el fotózni, Tóth Feri vezette szakkörben. Sok mindent megtanultunk a vezetőnkől a fényképezőgép egyes részeitől, a gyakorlati kérdéseken át. Amíg a falut jártuk,

számos fotót készítettem. Szívesen neveztem képeimmel az iskolai valamint a község által meghirdetett versenyekre kisebb- nagyobb sikerrel. Feritől megtanultam, hogy a fényképet ki lehet hívatni vászonra is, így szívesen ajándékozok egyedi fotót.“

A fotózással kapcsolatos terveiről is megkérdeztem Gergőt. „A fotózás mindig is az egyik kedvenc elfoglaltságom volt és jelenleg is az. Szívesen kapom lencsevégre a számomra érdekes tájat, örökítem meg a pillanatot. A fotóim egyike sem készült előre megtervezve, mindegyik valamilyen véletlen folytán született. A Kék álom c. fotóm is így készült futás közben.“

Az ifjú fotósnak sok sikert kívánok, találjon még sok inspiratív helyet a fotózásra.

BSZ

A nyertes fotó

ITT A KULLANCSVESZÉLY

Tavasszal nemcsak a természet ébred, de sajnos vele együtt megjelenik a kullancsveszély is. Évekkel ezelőtt a megjelenésük csupán szezonális jellegű volt és áprilistól októberig tartott, napjainkban azonban a globális felmelegedés és a klímaváltozás következtében egész évben jelen vannak. Az említett okok miatt egyre nagyobb azoknak a területeknek a száma, ahol kullancsok vannak, ám új fajok megjelenése is várható Európa déli országaiból.

A kullancsok már +7 vagy +8 Celsius fokú felmelegedésnél is intenzívek, de +30 Celsius felett (ami általában szárazságot és hőséget jelent) a rejtékhelyükön tartózkodnak anélkül, hogy táplálékra lenne szükségük. A természetes előfordulási helyük nem olyan régen még „csak” az alacsonyabban fekvő, magas fűvel borított területek, rétek, az erdők árnyékos részei és a vízpartok környéke voltak, ahol magasabb a levegő páratartalma. Ma már

azonban nem ritka, hogy sűrűn lakott helyeken, kertekben is találkozhatunk velük, ahová az öltözékünk vagy az állatok szőréren keresztül jutnak el.

A kullancs nagyon sokáig kibírja élelem nélkül. Hogy megtalálja a gazdaegyedet, sokszor felmászik a fűszálra és ott vár észrevétlenül, amíg valamilyen mozgást nem észlel. A megfelelő egyedet a szenzorjaival figyelni, amelyekkel a széndioxidot (CO₂) és a testből áradó hőt érzékeli.

A testbe belemélyedt kullancs nemcsak az ember számára jelent veszélyt, de négy lábú kedvenceinknek is árt, legyen az kutya, macska vagy egyéb más házi kedvenc. A veszélyt nem a kullancs csípés és a vérszívás jelenti, hanem a gazdatest megfertőzése különféle fertőző megbetegedésekkel.

Fontos kiemelni, hogy nem minden kullancs fertőzött, de előfordul, hogy kis méretű kullancsban többféle kórokozó is megtalálható. A későn felismert fertőzött kórokozó gyakran okozhat komoly megbetegedéseket, amelyek akár az állat elpusztulásához is vezethet-

nek. Ilyen betegség a kutyák babézióziisa, anaplazmóziis (fehérvérsejtek károsodása), borelliosis (Lyme-kór), haemobartonella (macskák vérszegénysége), ehrlichiosis (vérzézéses kullancsláz).

Tájainkon a kutyák babézióziisa a legelterjedtebb. Kezdeti tünetei a bágadttság, gyengeség, étvágytalanság, a nyálkahártyák sárgássá válása. Mivel ezek a tünetek számos

a fül és annak környéke, a nyak alsó része, a pofarész. Az említett kellemetlenségek elkerülésére az a legjobb megoldás, hogy megelőzzük a kullancs belemélyedését az állat bőrébe. Ezt paraziták elleni nyakörv, tabletták, pipetták (spot-on oldatok), spray-ek rendszeres használatával érhetjük el, amelyek kullancs elleni védőanyagokat tartalmaznak. Ezekre ugyanis a kullancsok érzékenyek, és toxikusan hatnak rájuk. Nyakörvet általában azoknál a kutyáknál használunk, amelyek egész évben kint tartózkodnak a szabadban. A benti kis kedvenceknél ezek a nyakörvek nem váltak be, mert olyan anyagok szabadulnak fel belőlük, amelyek irritálhatják az

állatot. Náluk inkább a tabletták vagy a pipetták a hatékonyabbak, mert ezekből folyamatosan áradnak a hatóanyagok a szervezetbe, akár több órán keresztül.

A gazdin múlik, mely védekezési formát választja. Van, aki saját tapasztalat, ill. mások tanácsai alapján dönt. A lényeg, hogy a leghatásosabbak mindig azok a készítmények, amelyek új hatóanyagokat tartalmaznak, nem olyan régóta vannak a piacon, mert a kullancsok még nem ellenállóak velük szemben.

MVDr. Illés Kitty

A RÁCZ-TÓ

Ha valaki arra kérne, hogy jellemezzem a Rácztavat, egy kis túlzással és némi humorral fűszerezve azt mondanám, hogy „Tardoskeddi tengernek“ is lehetne nevezni. De vajon mi a közös a Rácztóban és a tengerekben? A Rácztó egy szikes terület, a Nemes-tagi szikes részét képezi. A szikes kifejezés alatt olyan területet értünk, ahol a talajban és a talajvízben magas az oldott só tartalom. Mivel a Rácztó területén nyáron inkább a vízpárolgás a jellemzőbb, és nem a csapadéklecsapódás, ezért a talajvízben oldott só a felszínre jut. A Rácztó területén belül azokon a helyeken, ahol viszonylag nagy a só tartalom – ún. szikfoltok képződnek. Ha szerencsénk van, a szikes területeken sókristályokat is találhatunk, mely jelenleg neve sókivirágzás. Ha például egy tálcába sós vizet öntenénk, és megvárnánk, amíg a víz elpárolog és a só kikristályosodik, tanúi lennénk ennek a folyamatnak. Tudni kell, hogy a sókivirágzást a felszínre jutott só teszi lehetővé. Ennek

kapcsán fontos rámutatni, hogy a Rácztó megnevezés alatt nemcsak a nyílt vizet értjük, hanem annak a közvetlen közelében levő rétet is. A Rácztó területe a magas sótartalom kívül abban is hasonlít a tengerekhez, hogy olyan növények is találhatóak itt, amelyek a Földközi-tenger partjainál is előfordulnak. Ezzel persze nem azt akarom mondani, hogy a Rácztavon pálmafákat lehet látni. Igaz, hogy az itt található növények nem annyira impozánsak, mint a pálmák, de legalább olyan érdekesek. Ezek elsősorban

vényi faj pl. a sziki útifű (*Plantago maritima*). Már maga a magyar és a tudományos neve is utal a faj elterjedésére. Mivel ez a növény a talajban levő magas sókoncentrációhoz alkalmazkodott, ezért nemcsak a tengerpart menti területeken fordul elő, hanem például a belföldi szikes területeken is, mint amilyen a Rácztó. A sziki útifűvön kívül a Rácztavon megtalálható a lándzsás útifű (*Plantago lanceolata*) is, ám mivel ez a faj nem jól alkalmazkodik

Tardoskeddi séta a Rácztónál

a talajban lévő magas oldott só koncentrációhoz, ezért itt kisebb létszámban fordul elő. A sziki útifű a lándzsás útifűhöz képest szürkésebb, csenevész növéssű, pozsgás felépítésű, ami a talajban lévő sótartalomhoz való alkalmazkodás megnyilvánulása. A magas sótartalom ugyanis megnehezíti a víz felvételét. Ezenkívül a sziki útifű tapintásra sokkal durvább.

A tardoskeddi Rácztó rendkívüli élőhely európai viszonylatban is. Ennek egyik oka egy béka faj, a vöröshasú unka (*Bombina bombina*), amelyik csak itt él. A vöröshasú unkanak a hasi oldala fekete színű vöröses foltokkal. A fekete és a vörös szín kombinációja figyelmeztetésként szolgál. Ez a béka ugyanis mérgező mirigyváladékot termel, így védekezve a ragadozóktól. Érdekes, hogy igencsak kontrasztos színű hasától eltérően ez a béka fentől nézve fekete illetve barna színű. Ez azért van, mert a vöröshasú unka ideje nagy részét a vízben tölti, és a nem feltűnő színezetű háta

Sziki útifű

az ún. halofiták. A halofiták olyan talajhoz, illetve vizekhez alkalmazkodtak, amelyekben magas az oldott só tartalom. Ilyen nö-

révén igyekszik minél jobban beleolvadni a környezetébe, hogy észrevétlen maradjon a ragadozók előtt. Ha ennek ellenére

Balogh Attila (középen)

mégis elkapja egy ragadozó, unkareflexszel védekezik, vagyis élénk színű hasát mutatja, hogy elrettentse a támadóját. Ebből kifolyólag nagyobb az esélye annak, hogy az unkat sétánk közben csak hallani fogjuk, de látni nem. Érdemes megemlíteni, hogy tavasszal a hímek igencsak érdekes hangokat hallatnak.

A közmondás szerint, „Nem minden arany, ami fénylik.“ De ez fordítva is igaz. Sokszor a legkisebb és legkevésbé feltűnő dolgok vagy jelenségek hordozzák magukban a legnagyobb értéket. A legjobb példa erre a hegyes bajuszpázsit (*Crypsis aculeata*), ami egy fűtös egynyári, szürkészöld vagy vöröses színű legfeljebb csak 10 cm magasot elérő fűféle. A hegyes bajuszpázsit európai szempontból nagyon jelentős növény, és Szlovákiában a legveszélyeztetettebb fűfélék közé tartozik. A múltban a Dunamenti alföldön több helyen

előfordult, jelenleg a Rácztó az egyetlen olyan ismert hely, ahol még megtalálható. Miért olyan veszélyeztetett és ritka ez a fűféle? A veszélyeztetettsége legfőképpen abból fakad, hogy ez a faj a magas oldott sótartalomú talajhoz alkalmazkodott, így hát a szikesekre van utalva. Ezen belül is leginkább olyan helyeken fordul elő, amelyek tavasszal rendszeresen víz alatt vannak, és ahonnan a víz nyáron elpárolog. Ennek következtében ezeken a helyeken magas a sótartalom. Mivel ez a fűféle ilyen egyedi környezethez alkalmazkodott, ezen élőhelyek eltűnésével fennáll a veszélye, hogy nálunk is kihal. Iskolapéldája ez annak, hogy nem elég csak védeni a veszélyeztetett fajokat vagy növényeket, kulcsfontosságú megóvni az élőhelyeiket is. Sajnos a szikesek, mint például a Rácztó is a legveszélyeztetettebb élőhelyek közé tartoznak Szlovákiában. Ezért helyén való a kérdés, hogy hogyan lehetne megóvni a Rácztavat az utánunk következő nemzedékek számára? A tónál van egy információs tábla, amelyen megtalálható a válasz a fenti kérdésre: „Csak azt védhetjük, amit ismerünk“. Például tudjuk, hogy az egyik legnagyobb veszély a közönséges nád (*Phragmites australis*) folyamatos terjedése, ezért annak kaszálásával közvetlenül óvjuk a hegyes bajuszpázsitot is, ami másképpen ki lenne szorítva. Azt, hogy mi és miért védett a Rácztavon nemcsak a természettudósoknak, természetbarátoknak kellene tudnia, hanem minél több

tardoskeddinek is, végtére is csak egy „Tardoskeddi-tenger“ van.

Az ok, amiért megírtam ezt a cikket, nemcsak az volt, hogy rámutassak az itt található értékes élőlényekre, hanem az is, hogy felhívjam a figyelmet eme egyedülálló élőhely iránt. Ebben a cikkben csak a legértékesebb fajokat mutattam be, és csak a legjellemzőbb érdekességeket írtam meg róluk. A Rácz-tó területét 2009 óta tanulmányozom, s ennek köszönhetően sok érdekeset megtanultam és átéltem. A Rácz-tó még most is, mint a zoológia szak egyik diákját továbbra is lenyűgöz és érdekel.

Ha sikerült felkeltenem az érdeklődésüket, és többet szeretnének olvasni a Rácz-tóról vagy az ott élő fajokról, megtehetik ezt a cikk után feltüntetett forrásokból, amelyekből én is merítettem az információkat. De

A vöröshasú unka unkareflex-szel védekezik

A Rácz-tó

még jobb, ha kisebb kirándulást tesznek a Rácz-tóhoz, ahol az információs táblán jóval több adat van a „Tardoskeddi-tengerről“. Az, hogy jobb valamit egyszer látni, igazolhatják azok is, akik tavaly résztvettek a tardoskeddi sétákon, amelyeket RNDr. Bara Mihály szervezett a Pro Turdesqued polgári társulás által, hiszen az egyik alkalommal ellátogattak a Rácz-tóhoz. E séta során én voltam a csoportvezető, és boldogan adtam át a tudásomat és ismereteimet a tóról. Örömmre szolgált, hogy a résztvevőktől én is megtudtam új dolgokat, többek között a tó történelméről.

Még több fénykép a tardoskeddi sétákról a <http://proturdesqued.eu> oldalon található.

Bc. Balogh Attila

Fotók: Vanya Magdolna,
proturdesqued.eu

Felhasznált források:
<http://botany.cz>, <http://broz.sk>
<http://lucerna-tvrdosovce.com>
<http://proturdesqued.eu>

Korbel L., kolektív autorov (1993). *Velká kniha živočichov. Příroda, Bratislava.*

Nem mesze a Rácz-tótól van még egy értékes élőhely Tardoskedden, egy elhanyagolt Nemes-tagi szikes terület, amelyet a Pozsonyi Regionális Természetvédelmi Egyesület természetvédelmi fognak megújítani egy projekt keretén belül. Ha esetleg felkeltette az érdeklődésüket a téma, akkor várjuk Önöket az ezzel kapcsolatos előadásra, ami a Tardoskedden lesz megtartva. Részletes információk a broz.sk/projekty/life-juh/ weboldalon.

A májusfa eredetéről

Egy néprajzkutató definíciója szerint a májusfa sudár, a törzsén gallyaitól, esetleg a kérgétől megtisztított fa, amelynek csak a tetején hagyják meg a lombját. A májusfa funkciója kettős: egyrészt a természet újjászülését szimbóluma, másrészt a fiatalok tavaszi szokásainak Európa-szerte ismert szimbolikus kelléke. Tavaszközöntő és közösségi jelkép funkciója a középületek előtt állított májusfák esetében valósul meg, szerelmi jelkép voltát pedig a lányos ház előtt álló díszes fa bizonyítja. A 15. századtól kezdve

szólnak forrásaink májusfaállításról, de a szokás ennél régebbi. Mint a legtöbb népszokásnak, a májusfaállításnak is van keresztény eredetmagyarázó mondája. Egy a 19. században megjelent első népszokás-gyűjteményben a következőket olvashatjuk: „A májusfáról azt írják, hogy Jakab és Fülöp midőn tértgetni jártak, utitársuk lett Valburga nevű szűz hajadon, ezt ebbeli cselekményért a pogányok tisztátalan személynek nyilvánították, s rágalmazták. A lány azonban, hogy elúzza a gunyolódókat, elővette vándorbotját, letűzte

a földbe, előtte letérdelt, imádkozott, s erre alig múlt egy-két óra, midőn a pogányok szeme láttára leszúrt bot kizöldült. Ez volt Jakab apostol napja virradójára (május 1-jén). Nőtlen ifjak ez időtől, ez okon szoktak magas zöldfát jó magaviseletű hajadonok ablakai előtt felállítani, még pedig ha lehet észrevétlenül.” Erre az eredetmagyarázatra utalhat, hogy néhol jakabfának, jakabágnak nevezik a májusfát.

(i)

A BIBLIA NÖVÉNYEI

Már a bibliai időkben is fontos kulturális és szakrális szerepet játszottak a növények a Föld minden népének az életében. Azok a növények, amelyekről a Bibliában olvasunk, segítenek abban, hogy jobban megismerjük Isten igéjét, szavait, amelyek tulajdonképpen nekünk szóló üzenetek.

A legelső kert, amiről szó esik az Édenkert, továbbá a jeruzsálemi királyi kertek és a palotakeretek is részletesen le vannak írva a Bibliában, az Eszter könyvében. Húsvéti időben érdemes feleleveníteni a Bibliában említett növényeket, gyümölcsöket, gyógyhatású füveket. A Szentírásban szereplő ilyen növények száma kb. 200-ra tehető.

A Biblia legfontosabb gyümölcsstermő növényei: olaj-, füge-, gránátalma-, mandulafa, dió, datolya, szőlő (de említve van a kajszibarack is). A választott nép Egyiptomból való kivonulásakor például a hírnökök egy hatalmas szőlőfürtöt vittek mutatóba, amely a Föld gazdagságát jelképezte (lásd kép, Számok k.13,27).

Az emberek mindig és mindenhol szerették a jó étkeket. Az Ószövetségből ismert, hogy Noé szőlőt telepített, Izsák szemes növényeket vetett. Az egyiptomi rabság idején pedig sok új növényt kedvelt meg és kezdett termesztetni a zsidó nép. Ilyen volt a számukra az addig ismeretlen dinnye és uborka is. Jákob lencsefőzelékén az öröklés múlt, az égből hullott manna mentette meg a kiválasztott népet az éhínségtől a pusztában. A kánai mennyegző bora, Salamon király lakomáin felszolgált ételcsodák is mind a Szentírásból ismeretesek. Ezenkívül említve vannak az étkeket kísérő ún. keserűfüvek. Ezek a torma, saláta, petrezselyem. A zsidó nép kedvelte a különféle zamátú vörös-, póré- és fokhagymát,

valamint a pitypang levelét. Egyiptomból való kivonulás előestéjén pedig sült bányahúst ettek aperitif hatású keserűfüvekkel, salátákkal. Használták a mustárt, majorannát, az illatos fahéjat, babérlevelet. Megjelent az étkekben a szója és a batáta is.

Az olajfa az egyik leggyakrabban emlegetett növény a Bibliában. Lándzsás szürkészöld levelei, sárgásfehér illatos virágai vannak. Mire tanít az olajfa? Egy több ezer éves recept szerint sok betegségre gyógyír.

A zsidó nép szerint az ember öregedését jelzi. A fiatal virágszirmok rózsaszínűek, később kifehérednek, mivel az ember is öregségére megöszül. Sok értékes tápanyagot tartalmaz a mag belseje, ezért is nevezik stressz üzőnek. Fehérjét, telítetlen zsírsavat, olajat, káliumot, magnéziumot, kalciumot, vasat, foszfort, E-vitamint tartalmaz. Védi az agyat és vérnyomáscsökkentő is. Jákob fája, Áron vesszeje is mandulaágból készült.

A gránátalma kistermetű fácska vagy bokor, de megnőhet 5-6

lyet diófás kertnek neveztek. A benne rejlő olajok és a levél főzetéből nyert festékanyagok jótékonyan hatnak az emberi szervezetre.

A szentjánoskenyér a pótkávék, levesporok és többféle élelmiszer adaléka. Barna hüvelytermése van (hasonló a babhoz), szivacsos belseje ehető. A magja különleges célt szolgál. A bibliai időkben súlymértékként használták az aranyművesek és a gyógyszerészek, ugyanis mindegyik mag pontosan 200 mg súlyú. A görög megnevezése „keration“, ebből ered a „karát“ szó. Ez nemesfémekre, drágakövekre elfogadott súlyegység.

Európában már a 8. századtól jegyzik a kolostor-

kereteket, ahol gyógynövényeket termesztettek a szerzetesek, majd szárítottak, és olajat préseltek belőlük. A bencések főleg gyógyítással foglalkoznak a mai napig is, pl. Pannonhalmán.

Húsvétra készülve feleleveníthetjük az evangéliumban leírt eseményeket. Krisztus keresztre feszítése előtt tövisből koszorút fontak, és azzal koronázták meg őt, mint a zsidók királyát. El Greco 1580-ban készült festménye erről tanúskodik.

Említsük meg a Júdásfát is. A legenda szerint az áruló Júdás erre a fára akasztotta fel magát. Előtte a 30 ezüstpénzt vissza akarta adni, de az írástudók nem vették el tőle, mondván, hogy vér tapad hozzá, és bűnös pénzhez nem nyúlhatnak. Végül úgy döntöttek, hogy megveszik a fazekas telkét, ez lesz később az idegenek temetkezési helye. A legenda szerint szép dús fehér virágok nőttek ezen a fán, de szégyenében elpirult, s azóta lilásvörös virágai nyílnak.

Mgr. Tóth Mária

Az olajfalevél teájának receptje: 1EK szárított olajfalevelet leforrázzunk, majd lefedve állni hagyjuk. Kb. 20 perc után leszűrjük, és 1-2 csészével kortyolgatunk belőle. Mit tud ez az olajfa? Az egészségünkre felbecsülhetetlen értékű oleuropeint tartalmaz, ami a megújulást, a túlélést segíti. Növeli az ellenálló képességet, antibakteriális, gomba- és parazitaellenes, gyulladásgátló, immunerősítő hatással rendelkezik. Gyógyhatással bír a TBC-re, gyógyítja a tüdőgyulladást, influenzát, herpeszt és legújabbban a kemoterápiás betegeknek is javallott. Ahová olajfát ültettek, azon a helyen évezredekig megmarad, a sarjhatásaiból megújuló oleuropeintnek köszönhetően. Az olajfaág Izrael címerében is megtalálható, két olajág között a menóra, a hétágú gyertyatartóval.

A gyümölcsök közül kiemelt szerepe van a mandulafának, gránátalmának, fügének, datolyának, és szólnunk kell a szentjánoskenyéréről is.

A mandula igen korán virágzik, a tavasz éber hírnöke.

m-re is, ilyen alá húzódott Saul. A virága és a gyümölcse is vérpiros. Az Énekek énekében dicsérik színét, ízét, zamátát, jótékony levét.

A füge az Ószövetségben a jólét szimbóluma. A Szentföldön kifejezetten a települések ivókútjai mellé is ültették, mert terebélyes, árnyékosító fája van. Ilyenre mászott fel Zakareus is, hogy Jézust láthassa a tömegben. Édes húsú tápláló gyümölcsöt terem.

Kiemelkedő szerepe van a zsidó nemzet körében a datolyának. Az őszinteséget, a szépséget és az igazságosságot szimbolizálja. Az ősi Jerikó városa a datolyapalmáiról is híres volt. Maga a gyümölcs szintén sokféle vitamint tartalmaz (K, Mg, Ph, Ca.) A datolyaszirupnak gyógyhatása van, hurutos betegségek kezelésére használják, viszont eléggé magas a cukortartalma. Jardenitnél a Jordán folyó partjánál terem a legzamatosabb fajta.

A dió is említve van a Bibliában, méghozzá az Énekek énekében szerepelt egy völgy, ame-

A tojáspatkolás

A tojáspatkolás egy fémrátétellel történő, nagy precizitást igénylő tojásdíszítési technika (gyakran ólomlemezről formázott lópatkó motívummal), amikor a könnyűfém, kovácsoltvas, réz vagy ólom rátétet a kifújt tojás héjához szegezik. A szájhagyomány szerint eredetileg a kovácsok találták ki, hogy bizonyítsák kezűgyességüket az év végén ajándékként elkészített „patkolt tojás” révén. Úgy tartották, hogy egy tojás megpatkolásakor derül ki, vajon kovács-e a kovács?

Magyarországon kiemelkedő húsvéti tojásdíszítő technika volt a

tojáspatkolás. Becses ünnepi ajándék volt a kovácsoltvas vagy más, lágyabb fémdíszekkel ellátott patkolt tojás, ami a leggyakoribb ékítményéről volt elnevezve, s amely rontáselhárító feladatot is betölthetett.

Mára a patkolókovácsok száma jelentősen megcsappant, maga a tojáspatkolás pedig furcsaságával és paradox látványával a vásári mutatványok, kiállítások, vásárok és hagyományőrző táborok témájává vált, bár a tojáshoz kötődő némely népszokás régi hagyományai még ma is élnek. Egy tökéletesen elkészített patkolással díszített tojás, akár egy arany nyaklánc árát is megérheti. Egyes tojásdíszítők kényes műveit még múzeum is őrzi.

(i)

Húsvét legismertebb szimbólumai

A legősibb húsvéti jelkép a bárány. Eredete a Bibliában keresendő. Az ótestamentumi zsidók az Úr parancsára egyéves hibátlan bárányt áldoztak, s annak vérével bekenték az ajtófélfát, hogy elkerülje őket az Úr haragja. A húsvéti bárány Jézust is jelképezi. A Bibliában Krisztus előképe volt az a bárány, amelyet a zsidók Egyiptomból való kimenetelük alkalmával ettek, és amelyet nap mint nap feláldoztak a jeruzsálemi templom oltárán. Jézus kereszthalála is az áldozatot hordozza magában, hiszen halála által váltotta meg az emberiséget (Agnus Dei – Isten báránya). Tájainkon a húsvéti bárány fogyasztását mára szinte teljes mértékben kiszorította a sonka. Mediterrán vidékeken főleg Görögországban és Olaszországban viszont az ünnepi asztal elmaradhatatlan része a sült bárány.

A másik húsvéti állat, a húsvéti nyúl megjelenésének magyarázata már jóval nehezebb. Az ünnep termékenységgel kapcsolatos vonatkozásában magyarázat lehet a nyúl szá-

pora volta. Mivel éjjeli állat, a Holddal is kapcsolatba hozható, amely égitest a termékenység szimbóluma. Nyúl és tojás ősi kapcsolata a

kutatók szerint a germán hagyományok alvilági istennőjének legendájában jelenik meg: eszerint a nyúl eredetileg madár volt, s az istennő haragjában négy lábú állattá változtatta. E különös tulajdonságú állat hozzánk is német közvetítéssel került, de kialakulását homály fedti. Az is lehet, hogy tévedésről van szó, mert régen egyes német területeken húsvétkor szokás volt gyöngytyúkot ajándékozni tojásaival együtt. A gyöngytyúk német neve Haselhuhn, röviden Hasel. A félreértés abból is eredhet, hogy németül a nyúl neve Hase. Mindenesetre a tojáshozó nyúl igen népszerűvé vált, a 19. század végén a képes levelezőlapok elterjedésével igen sokfelé eljutott.

(i)

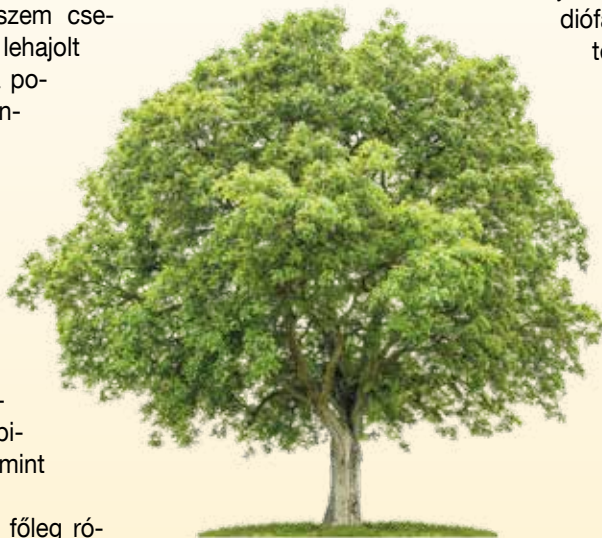

LEGENDA AVAGY TANULSÁGOS MESE A PÉNZRŐL, LUSTASÁGRÓL ÉS AZ ELÉGEDETLENSÉGŐL

Szent Péter esete a cseresznyével

Mindez Galileában történt, amikor az Úr Jézus Péter apostollal Kafarnaumba indultak, hát úgy, az „apostolok lován”, vagyis gyalog. Útközben látja a mi Urunk, hogy valami fénylik a porban. Odaszólt Péternek, hogy vegye fel. Már eléggé fáradtak is voltak, ezért Péter bizony nem vette fel az egy sékelt, mondván „nincs is annak nagy értéke Uram, nem érdemes érte lehajolni sem.” A mi Urunk nem szólt semmit, csak mosolyogva felvette, és így mentek tovább. Délutánra járt már az idő, amikor beértek a város piacára, ahol Jézus az egy sékelért cseresznyét vett, hogy enyhítsék éhségüket, szomjúságukat. Ahogy vándoroltak, Jézus egy-egy szem cseresznyét leejtett a földre. Péter lehajolt és egyenként szedegette fel a poros földről és megette. Így vándoroltak tovább, amíg el nem fogyott a tíz szem cseresznye. Ekkor Péterhez fordult a mi Urunk, Jézus tudakolva tőle: „Hányszor is hajoltál le a cseresznyéért, Péter?” Nem becsülted meg az aprópénzt, mert kevély voltál, de a cseresznyéért tízszer is lehajoltál.” Péter szégyenében elpirosvolt, és pirosabb lett az arca, mint a 10 szem cseresznyének.

Palesztinában Jézus idején főleg ró-

mai, és görög pénzek voltak forgalomban. A nagyobb fizetési eszköz, az ezüstpénz az római dénár volt (Júdás is 30 ezüstpénzt kapott, valószínűleg egy sékel értékű pénzermekből állt a fizetség.)

Maga Jézus nem hordott magánál pénzt, amikor útra mentek, figyelmeztette a tanítványait is erre. Tanításaiban helyére teszi a pénzt az ember életében: az bánik vele helyesen, aki nem felhalmozza, hanem mások javára fordítja.

Szent Péter és a diófa

Palesztinában, már Jézus idejében is szép nagy diófák nőttek. Útjuk során, amikor elfáradtak egy szép terebélyes diófa árnyékában megpihentek. Péter feltekintett a fára, amelyen sok szép zöld diót látván elgondolkodva odaszólt a mi Urunknak. „Látod Uram szemben azt a szántóföldet? Mennyi sok szép nagy tök terem meg rajta! Ennek a fának meg milyen apró a termése. Ha erre a diófára a Teremtés előtt gondoltál volna, most mennyi termés lenne. Jézus csak mosolygott tanítványa szavain. Ekkor enyhe fuvallat kezdte hűsíteni a nagy hőséget, és bizony bőven potyogtak a diók. Egy éppen Péter orrára pottyant, aki egyből megvilágosult, s arra gondolván, milyen jó, hogy az bizony össze nem törött az apró diótól.

TM

**SZERETSZ ÉNEKELNI?
SZERETNÉL MEGTANULNI
CITERÁZNI?**

GYERE KÖZÉNK!

A tardoskeddi citerások új gyermekcsoportot indítanak!

Bővebb információt minden szerdán 17.00-tól 18.00-ig a Faluház emeletén lévő Csemadok termében, illetve telefonon Bračo Péternél a 0917 630 626-os számon kaphatsz!

TÉGED IS NAGY SZERETETTEL VÁRUNK!

JÁTÉK – JÁTÉK – JÁTÉK

Játékot hirdetünk a Tardoskeddi Hírmondó olvasóinak. Ezentúl minden számban lehetőségük lesz arra, hogy nyerjenek. Nem kell mást tenni, mint helyesen válaszolni a feltett kérdésre. A választ a Tardoskeddi Hírmondó aktuális számának egyik cikkében lehet majd megtalálni.

A kérdés, amelyre keressük a választ:

Hogyan nevezik más néven a Rácz-tavat?

A helyes választ írásban a tktv@tvrdosovce.sk címre küldjék vagy lezárt borítékban helyezték el a Községi Hivatal bejáratánál lévő postaládába 2020. április 30-ig. A nyertes ajándékcsomagban részesül. Sok szerencsét!

A nyertes a helyes válasz elküldésével beleegyezik abba, hogy a vezeték- és személyneve, ill. az utca, ahol lakik, elhangozzék a Carisma TV tardoskeddi műsorában.

A bőrünknek is adjuk meg a luxust

Nemrégiben olvastam egy kozmetikai szalon hirdetését, melyben megemlíti, hogy a ráncok nem csak a kor előre haladtával képződnek. Ebben teljesen igazuk van. Bőrünk minőségére hatással van a rossz életmód, a városi szmog, a stressz, sőt, még az alvási pózunk is. Így biztosak lehetünk abban, hogy bőrünk meghálálja majd a törődést, odafigyelést és ápolást. Egyre többen veszik igénybe a kozmetikai szalonok által kínált szolgáltatásokat. Ennek ellenére még mindig sokan vannak azok is, akik ezt időhiány végett nem tehetik meg, vagy jobbik esetben otthon is szeretnének valamit tenni bőrük ápoltságáért, s kényeztetni azt egy hosszú munkanap után.

Nálam is elérkezett az a pont, amikor kezdtek rajtam látszódni a külső hatás nyomai, s szerettem volna én is tenni a bőröm ápoltságáért. Három gyermekes anyukaként azonban a fő szempontom az volt, hogy ez minél kevesebb időmbe kerüljön házon kívül. Én azt vallom, hogy ha

mindannyian próbálunk a pénztárcánkhoz mérten ruházatot és élvezeti cikkeket vásárolni, akkor bőrünknek is adjuk meg azt a „luxust”, hogy minőségi termékekkel ápoljuk. Sokszor álltam a drogéria polcai között keresgélve, de ugyanilyen sokszor sikerült elveszнем a hatalmas kínálatban. Végül egy amerikai vállalat termékei között találtam meg a számomra megfelelő bőrápolási kellékeket, amelyek immáron 36 éve vannak a piacon, és immáron 15 éve Szlovákiában is elérhetőek. Több kutató végzi folyamatosan munkáját, hogy a legjobb termékeket állítsák elő. Több szabadalmaztatott termékük van, mint pl. az ageLoc technológia, amely nem más, mint egy génexpressziós tudomány, azaz a termékek az öregedésért felelős géneket célozzák meg, és segítik azokat visszaállítani fiatalabb verziójukra. Otthoni bőrápolási kisgépeik is többszörösen díjnyertesek. A termékek természetes alapanyagúak, melyeket a vállalat szigorúan felügyel, és állandó jelleggel fejleszt,

innová. Engem ezek a termékek ébresztettek rá arra, hogy nem elég csak a gyors arcmosás, és sminklemosás, hanem ha ragyogó, tiszta bőrt szeretnénk, azzal foglalkoznunk is kell.

Végezetül egy általam is használt alap bőrápolási lista:

1) A sminklemosást követően végezzünk egy alapos arctisztítást, hogy a pórusokat is tisztán tudjuk.

2) Tonizálás – segíti a bőrünk pH értékét kiegyensúlyozni, s előkészíti bőrünket a hidratáló befogadására.

3) Hidratálás – segíti a bőrünk regenerálódását, a sejtek megújulását.

4) Bőrradírozás – heti 1-2 alkalommal, hogy eltávolítsuk az elhalt hámsejteket.

5) Arcmaszk – heti 1-2 alkalommal, hogy feltöltsük bőrünket különböző ásványi vagy egyéb anyagokkal.

Amennyiben szeretnének többet megtudni a termékekről, keressenek bátran.

Šimaljak Száraz Andrea

Göngyölt sonka

Hozzávalók: 30 dkg sertéssült (pecsenye), 8 szelet gőpsonka, 3 kemény tojás, 2-3 paradicsom, 5 dkg rizs, 3 dl tejföl, 1 tojássárgája, 5 dkg reszelt sajt, só, őrölt bors, 1 csokor petrezselyem zöldje

Apró kockára vágjuk a pecsényehúst és összekeverjük a szintén apró kockára vágott főtt tojással, paradicsommal, főtt rizzsel, petrezselyem zölddel és annyi tejföllel, hogy éppen csak összeálljon. Minden sonka szeletbe rakunk a tölteléből, összetekerjük és pecsényelével kikent tűzálló tábla rakjuk szorosan egymás mellé.

A tejfölt kikeverjük az egész tojással, ráöntjük, megszórjuk reszelt sajttal és megsütjük.

Szekan Katalin

Amerikai száraz keksz

Hozzávalók: 1 egész Hera margarin, 15 dkg fehér kristálycukor, 15 dkg barna cukor, 2 egész tojás, 2 mokkás kanál szódadibakarbóna, 1/2 mokkás kanál só, 1/2 kg sima liszt, 1 vaníliás cukor

A hozzávalókat mind összedolgozzuk, majd hozzáadunk: 12 dkg mazsolát, 12 dkg vágott diót, 12 dkg vágott főzőcsokoládét. Jól összegyúrjuk, golyókat formálunk és a pléhen az ujjunkkal szétlapítjuk. 6x7 cm-re szétrakjuk a pléhen és 180 fokon megsütjük.

Sötét kis utcákból a dobogóra

Bár Sipos László életkorát tekintve túl van az ötödik X-en, aktívabb mint sok más tőle jóval fiatalabb férfi vagy nő. 2015-ben, nem sokkal 50. születésnapja előtt nyugodtan kijelenthette volna, hogy meg vannak már az évei a futáshoz, és pihenni fog. De ő ennek az ellenkezőjét tette. Aktívan elkezdett futni, és azóta számtalan futóversenyen vett részt.

A kezdet egyáltalán nem volt könnyű. A rendszeres edzéseknek - amelyeket sokszor esténként Tardoskedd utcáin kocogva végzett - köszönhetően megfelelő formába került. A legrövidebb távokkal kezdte, hogy fokozatosan tornássza fel magát a hosszú, kitartó futásig. Nem egy eredménnyel igazolta, hogy van mit keresnie a futók között. Gyorsaságban, erőnléti- leg is játszva elbánik a fiatalabb futókkal is. Ezt a nagyszerű kondíciót, így 52 évesen, minden bizonnyal a futballnak is köszönheti, amelyet 12 éves korától kezdve játszott, és tardoskeddi focistaként az összes korosztályt végigjárta.

Az eddigi viszonylag rövid futó pályafutása során Tardoskeddet és a Tardoskeddi Atlétikai Klubot 73 versenyen képviselte. Ilyen szám mellett nem lehet, hogy ne említsünk meg néhány egyéni sikerét. Az első versenyeken 2016 szeptemberében vett részt, ezek staféta futások voltak, ahol

a fiával Mironnal futott. Nem telt sok időbe és 2017 tavaszán feleségével Évával, a Tardoskeddi Atlétikai Klub tagjai lettek. Az első sikerek nem vártak sokáig magukra, már az ötödik versenyén a dobogóra állhatott. Igazi lokálpatrióta, ezért nem hiányozhat egyetlen Tardoskedden megrendezett futóversenyről sem, beleértve a Szent István-napi futást is, ahol 2018-ban kategóriájában a 3. helyen végzett. A mai napig szép emlékeket őriz erről a versenyről. Nagyon sikeres volt Laci számára a tavalyi év, amikor havi szinten abszolválta a futóversenyeket. Futott fagyos januárban, esős áprilisban, tropikus júliusban és szeles októberben. Nem is lehet csodálkozni, hogy tavaly összesen 30 versenyen vett részt. Az egyik közülük a Magyarországon megrendezett Szent László Futás volt, ahol első alkalommal sikerült nyernie.

Tardoskedd Lacinak köszönhetően nem ismeretlen Szlovákia határain kívül sem. A hazánkban, ill. Magyarországon megrendezett versenyek mellett, futott már félmaraton Dániában, Lengyelországban és Spanyolországban. A Tardoskeddi Atlétikai Klub vezetőjeként és a tardoskeddi Sport Friends 2013 Pol-

gári Társulás vezetőségi tagjaként jó erőt, egészséget és sikeres versenyzést kívánok neki. Bízom benne, hogy példaként szolgál és futásra, aktív mozgásra ösztönzi a tardoskeddi lakosokat is.

Végezetül a fent említett szervezetek nevében sok szeretettel meghívok minden sportkedvelőt, de elsősorban a futó-

kat a VI. Szent István-napi futásra, amely 2020. augusztus 22-én kerül megrendezésre községünkben. A tardoskeddi futók figyelmét felhívnom arra, hogy a „Legsikeresebb tardoskeddi futó” és a „Legsikeresebb tardoskeddi futónő” díjért csak azok a futók lesznek jogosultak, akik legalább egy Tardoskedden szervezet exhibíciós futáson részt vesznek. Ezek a Kelly Night Run – januárban, a Cergát Run – márciusban és a Sunset Run – júniusban.

Mgr. Major Dárius
TAK vezetője

Önvédelem nemcsak nőknek

Egyszer egy bölcs ember azt mondta, hogy a legjobb védekezés a futás. Talán megmosolyogtató, hiszen nem hősiesség, viszont sokszor ez a leghatékonyabb megoldás az olyan konfliktusok kezelésére, amikor veszélyben érezzük magunkat. De mi a teendő akkor, ha krízis helyzetbe kerülünk? Amikor a meglepetés pillanata döntő fontosságú lehet, és nincs időnk a menekülésre, nem tudunk megfelelőképpen reagálni sem. Bizonyára, Önök között is megkérdezték már néhányan maguktól, hogy: „Képes vagyok -e megvédeni magamat?”

Talán ez a tény is motiválta a tardoskeddi Andit, aki kezdeményezte az Önvédelem nemcsak nőknek projekt megvalósítását. A képviselő-testület mellett működő Sport- és ifjúsági bizottság azonnal reagált a kérésre, és élve a tagok tapasztalataival, lehetőségeivel, rövid időn belül módot talált arra, hogy községünk lakosai bővíthesék ismereteiket az önvédelem terén.

Az Önvédelem nemcsak nőknek szemináriumok formájában kerülnek megrendezésre az iskolák tornaterméiben háromhavonta három óra terjedelemben (összel, télen, tavasszal és nyáron). Az egymásra kapcsolódó szemináriumok résztvevői megtanulják a különféle ütések, rúgások, fogások technikáit páros felállásban, akár csak a fegyverekkel szembeni önvédelmet.

Miután az említett bizottság felállította a projekt koncepcióját, fontos volt, hogy találjunk egy olyan tapasztalt és lelkiismeretes oktatót, aki eleget tud tenni a szemináriumra jelentkezők igényes elvárásainak. A választás az érsekújvári Gógh Lászlóra esett, aki több mint 25 éve aktívan aikidózik. Jelenleg Érsekújváriban vezet aikido kört gyerekeknek és felnőtteknek.

Ezenkívül kondicionális bokszot is oktat, ami iránt főleg a hölgyek érdeklődnek. Mindezek mellett a Genkikam Fight Academy alapítója, és legújabban lövés-technikák oktatásával is foglalkozik.

Az első, téli önvédelmi szeminárium 2020. január 25-én volt. Nagyon örülök,

hogy a projekt mindkét nem érdeklődését felkeltette Tardoskedden. Sőt, nemcsak lakosaink jöttek el, de a környékről Nagysurányból, Sókszelőcéről, Andódról is. Az akciódús három óra jó hangulatban zajlott. Laci készséggel osztotta meg tapasztalatait nemcsak az önvédelmi harcra, de sok-sok hasznos tanáccsal is szolgált, amelyeket az élete során tapasztalt. Hangsúlyozta, hogy sok esetben a jól begyakorolt technika el tudja űzni a támadót, és életet menthet. Fontos, hogy ne blokkoljunk le, és megfelelő módon alkalmazzuk a begyakorolt mozdulatokat.

A szeminárium végén sokan erejük felett teljesítettek, de valamenynyien mosollyal, elégedetten és hálásan vették át az első szint sikeres teljesítéséért járó bizonylatot. A tavaszi szemináriumról időben értesítjük Önöket. Az érdeklődőket sok szeretettel várjuk.

Ing. Batyka Marian
a Sport- és ifjúsági bizottság elnöke

KERESZTREJTVÉNY

R. 3 rész	▼	Gyümölcs- nedv	▼	Nátrium	Pogány vezér volt	Mátka	Germánium vegyjele	Szlovákiai falu Liter Ipszilón	▼	A hét egyik napja	A patak közepe!	▼	Száz - szlovákul
A kórház jele													
Névelő		R. 1. rész	▶										Ö
Hollandia autójele		Női név		Svájci folyó				Traktor- márka Lengyelor. város					↓
Azonos magán- hangzók				Női név	A tantál vegyjele Határozói igenév képzője		Víz - szlovákul Szlovákiai település					Ódön	Zsiradék
Cseh nyelvjárású népcsoport						Fegyver					Disz		
Július 26-án van a névnapja					Csonthó	Erősen a zenében				Tőszámnév	Buta személy		HÚSVÉTI loccsolkodó versike
Kevért adó!				R. 2. rész	▶					László Kálmán			D
A tér szélel!				Római öt					Németer. város				↓
				R. 4. rész	▼				Gyümölcs				
Oxigén, americium				Uránium, titán Szerbiai város				Klára		A rádium és a jód vegyjele			
Kelet		Órákat javító szakember		I				Növény			SS	Azonos mással- hangzók Szekundum	
Olaszor. folyó				A piac közepe!		Ilyen papír is van						A kör közepe!	
Szín				Bőven áraszt		Névutó						Kitörés része!	
Pipa fele						András	Kálium, tellúr				Római 4		
▶						Napszak	Kettős betű				Kertben van!		
▶				Vicc				Tápláló, kosztoló					
				Zérus				Tempus					
Ázsiai ország	O								Készítette: Lőrincz László	Ö			K

Megfejtés: „En vagyok a török, loccsolkodni jövök.
Ha nem adtok piros tojást, mindent összetörök!”

GYEREKEKNEK

Fessétek ki a képet tetszés szerint!

Találjátok meg a 7 különbséget a két kép között!